

MALI RIJTAR

Informativno glasilo Občine Beltinci • številka 24 • oktober 2010 • letnik VIII • ISSN-1581-7156

Športniki so na svoj način obeležili občinski praznik.

Položitev venca k spomeniku Ivana Jeriča v Dokležovju

V 40-ih letih se je nabralo marsikaj zanimivega.

Na beltinskem odru je bilo spet zanimivo in veselo.

Romsko naselje bo v bodoče v pestrejših barvah.

Mladi ustvarjalci z mentorico.

Odgovor gospe Jelki Breznik, glavni urednici občinskega glasila Mali rijtar, na prispevek pod njenim avtorstvom, objavljen v 23. številki, julij 2010!

Spoštovana! Kot sem Vas pisno obvestil z dopisom 17. 8. 2010, uveljavljam v skladu s 26. členom Zakona o medijih in na podlagi 12. člena Odloka o ustanovitvi in izdajanju javnega glasila Občine Beltinci – Mali rijtar, pravico do popravka ali odgovora. V Vašem prispevku v 23. št. glasila Mali rijtar citirate del moje razprave s 34. seje Občinskega sveta. Besedilo, ki ga navajate, je izsek iz moje razprave, oziroma vprašanja županu, ki pa ga niste navedli v celoti, zaradi česar ozadje tega ni razvidno. Naj pojasnim ozadje mojega vprašanja, ki sem ga takrat zastavil županu. Pol leta pred to sejo sem kot občinski svetnik v občinski upravi zaprosil za vpogled v zapisnike vseh odborov in komisij, v katerih svetniška skupina, katere svetnik sem (tj. skupina LDS), ni zastopana (teh je, žal, večina). Od direktorja občinske uprave sem dobil odgovor, da je vpogled možen, vendar pa da nima smisla, saj je na novo urejena spletna stran občine, kjer bodo objavljeni vsi zapisniki. Večina zapisni-

kov je bila kmalu zatem res objavljena, a med njimi ni bilo zapisnikov Uredniškega odbora glasila. Zato je moje vprašanje bilo naslovljeno na župana na seji OS in ne na Vas. V prispevku me obtožujete s težkimi besedami, kot so laž, neresnica, domneva. Naj pojasnim nekaj vaših obtožb in trditev. V prvi točki navajate, da Vas nihče ni obvestil, da je potrebno zapisnike vaših sej objavljati na spletni strani. Smešno, saj je del vseh teles in organov, izvoljenih v Občinskem svetu, vendar javno, zato ne vem, zakaj naj bi Vas kdo posebej obveščal, da bo zapisnik objavljen na internetu. V drugi točki navajate, da ste pri pristojnih osebah v občinski upravi dobili odgovor, da je bil sprejet sklep, da vaših zapisnikov ni potrebno objavljati. Ne drži! Sam sem pri direktorju občinske uprave zaprosil za datum, številko sklepa in kdo ga je sprejel. Sklep, ki ga navajate, seveda ne obstaja in ga Občinski svet nikoli ni sprejel. Iz vašega pisanja lahko ugotovim, da niste prebrali Statuta in Po-

slovnika občine Beltinci, niti Odloka o ustanovitvi in izdajanju javnega glasila Občine Beltinci – Mali rijtar in Zakona o medijih. Uredniški odbor glasila je namreč občasno delovno telo, ker ga je z glasovanjem imenoval Občinski svet (7. člen Odloka o ustanovitvi in izdajanju glasila), zato mora enkrat letno obveščati Občinski svet o svojem delu (8. člen Odloka o ustanovitvi in izdajanju glasila). Uredniški odbor, ki ga zastopate Vi, v štirih letih ni niti enkrat poročal Občinskemu svetu!? V točki tri me obtožujete laži na podlagi moje povedi: »/S/e pa VERJETNO pred vsako...«. Ali je ugibanje brez vsakršnih navedb informacij ali dejstev že laž? V točki šest, da »/je/ moja razprava na seji OS odraz mojega duha, in zaradi koga je stanje v občini takšno, kot /je/, pa naj si bralci tega in Vašega prispevka, sami ustvarijo lastno mnenje.

Srečko HORVAT • mali rijtar

Beseda urednice

Res smešno: Kakšno ozadje? Vsem, ki so spremljali sejo ali pa tudi ne, je bilo ozadje jasno. O nobenem odboru in komisiji niste razmišljali, kolikokrat se sestajajo, o drugih niste razmišljali »da so tu čudni interesi«. Ker gospod župan ni odgovoril, ker so se in so nas nekateri občani na podlagi Vaših domnev spraševali, koliko služimo na račun sej in kaj na njih delamo, sem se s soglasjem UO odločila za takšen odgovor, kot je bil objavljen. Saj, zakaj bi nas obveščali o objavi zapisnikov, če pa je delo ob-

činske uprave, da objavi zapisnike? Po Vaši razpravi sem se o tem na občinski upravi tudi pozanimala in dobila odgovor (pri direktorju občinske uprave in pri gospe, ki skrbi za objavo zapisnikov) in sicer takšnega, kot sem ga zapisala pod točko 2. Res, da o tem nimam dokazov in zapisnikov, kaj šele členov in zakonov. In če je bilo po zakonih tako, kot pišete in nas ne bi bilo potrebno obveščati o tem, zakaj jih niso objavili in zakaj pristojnih niste o tem povprašali na delovnem mestu, ampak se šli populizem

na seji občinskega sveta? Če ste se po objavi »odgovora« lahko o vsem pozanimali na občinski upravi, zakaj pa se pred blatenjem in domnevanjem niste? Ker ste pač ... Vaše skrivanje za zakoni! Ja, zakoni in členi! Ko so ti za človeka vse, za velikega politika in majhnega človeka pa so vam tuje vrednote kot so dobronamernost, odkritost, poštenost... Izključno pa nam jih Vi, gospod Srečko Horvat, že drugič v našem mandatu navajate. Se spomnite, kako ste me podučevali o tem (o zakonih namreč), kakšna

je moja vloga, ko ste se preko glasila in samo zaradi tehnične napake, ki smo jo storili, poskušali obračunavati z (domnevam) političnimi nasprotniki in ko niste sprejeli moje razlage in opravičila, zato pa bili posredno krivi za negativno izpostavljene občine. Vsi tisti, ki so imeli pripombe na naše delo, so jih izrazili v pismih, poklicali po telefonu – vse smo v obojestransko zadovoljstvo rešili. Vi pa ste očitno izjema, ponavljam: poročilo o našem delu se vidi v izdanih glasilih, Vi pa si itak dovolite in pregledujete še nepotrjene zapisnike naše seje (zapisnik 16. redne seje). Res smo nekateri ljudje čudni, Vam pa je smešno. Gospod Srečko, ampak toliko pozitivnih mnenj, kot ob uvodniku v prejšnjem glasilu, ni bilo v vseh štiri-

rih letih. Res čudno... Samo poročam Vam, brezpredmetno je razpravljati in pojasnjevati Vam, politiku. Pri bivših urednicah, cenjeni gospe Milki Kavaš in gospe Miri Šömen, sem se pozanimala o njihovih poročanjih Občinskemu svetu Občine Beltinci. Na kratko: ne spominjata se, da bi to počeli. Prepričana sem, da je dosedanji UO uspešno deloval mimo politike, v odgovoru gospoda Srečka pa se vidi, kako in kaj ter zakaj ima težave. Kjer je zaupanje, prepričanje v dobro, v pozitivne vrednote, odprtost, tam ni prostora za sumničenja, sprenevedanja in izgovarjanja ter skrivanja za zakone in člene.

Brown: »Civilizacija sloni na poštenosti, duha, srca in dejanj.«

In ob koncu:

Zahvalila bi se tistim, ki so me predlagali in mi zaupali upravljati to funkcijo. Bil je izziv in odgovornost, še ena izkušnja več, marsikaj se tudi naučiš. S pomočjo članov odbora in Vas, spoštovani sodelavci – avtorji člankov, nam je nekako uspelo. Vedno je lahko boljše. Hvala za sodelovanje. Hvala članom odbora za konstruktivno sodelovanje. Velika zahvala Lilijani za vse opravljeno delo, Robiju za potrpežljivost, dobrovoljnost in gostoljubnost pri grafičnem oblikovanju, Zlatki za včasih težavno lektorsko delo in nenazadnje, hvala gospodu Srečku Kavašu za veliko poslušanja pri sodelovanju. Bodočim snovalcem glasila pa veliko energije ter novih idej.

Lep pozdrav

Jelka BREZNIK • mali rijtar

Čestitka

ČESTITKA UREDNIŠKEMU ODBORU INFORMATIVNEGA GLASILA »MALI RIJTAR«

»Svetovalna direktorica Svetovne zveze za varstvo živali LEA
EVA MÜLLER iz Ljubljane iskreno čestita Uredniškemu od-
boru informativnega glasila Mali rijtar za tako izvor-
no, bogato in čudovito glasilo ter vsem želi še
veliko uspehov pri ustvajranju glasila v
prihodnje.

Mali rijtar

informativno glasilo Občine Beltinci

uredniški odbor:

Renata ADŽIČ (odgovorna urednica),
Jelka BREZNIK, Zlatko RADUHA,
Ivan MESARIČ, Mira ŠÖMEN,
Zlatka HORVAT, Erna VÖRÖŠ,
Peter DUGAR, Robert KUZMA

Uredniški odbor ne odgovarja
za vsebino objavljenih člankov.

Foto:

Denis Cizar, Jože Žerdin, Dejan Kolarič

zbiranje materiala:

Lilijana ŽIZEK

jezikovni pregled:

Zlatka HORVAT

grafično oblikovanje in priprava za tisk:

Grafični studio Robert Kuzma s. p.
www.graficnistudio.net, 041 721 046

tisk:

Tiskarna S-tisk, d. o. o.

oktober 2010

Glasilo ni naprodaj, vsako gospodinjstvo
v občini ga dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Beltinci,
Mladinska 2, 9231 Beltinci, 02 / 541 35 35,
www.beltinci.si, obcina@beltinci.si

Osrednja slovesnost ob 14. občinskem prazniku, 17. avgustu v Beltincih

V torek, 17. avgusta 2010, na državnem prazniku ter istočasno občinski praznik – Dan združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom – je bilo v celotni občini še posebej slovesno.

Zbrali smo se v Kulturnem domu Beltinci ter počastili praznik, ki nas spominja na našo skupno, daljno preteklost.

Občinski svet je na svoji seji, 24. aprila 1997, sprejel sklep, da se za občinski praznik Občine Beltinci določi datum 17. avgust.

Tega dne, davnega leta 1919, je bila v Beltincih po maši pred cerkvijo velika ljudska proslava osvoboditve, združena z izročitvijo Prekmurja civilni oblasti. Miroslav Kokolj je v knjigi *Prekmurški Slovenci od narodne osvoboditve do nacistične okupacije leta 1984* o tem pisal zelo na široko. Univerzitetni profesor dr. Mitja Slavič je v knjigi *Prekmurje*, izdani v Ljubljani leta 1921, zelo nazorno zapisal, kako je potekala ta za nas zgodovinsko izredno pomembna slovesnost. Teh težkih časov smo se na proslavi tudi spomnili in jih počastili.

Ne smemo pa pozabiti na podelitev priznanj, ki jih vsako leto na predlog Komisije za priznanja, odlikovanja in nagrade potrdi Občinski svet Občine Beltinci.

Občinski svet Občine Beltinci je na svoji 38. redni seji, ki je bila 15. julija 2010, sprejel sklep, da se podeli naziv ČASTNEGA OBČANA OBČINE BELTINCI za leto 2010 ob občinskem prazniku, 17. avgustu, msrg. dr. Petru Štumpfju, škofu ordinariju.

Obrazložitev predloga: Življenjska pot msgr. dr. Petra Štumpfa, našega rojaka, škofa, doktorja znanosti in letošnjega nagrajenca, se je začela 28. junija 1962 v Murski Soboti. Po končani osnovni šoli v Beltincih je od leta 1977 obiskoval Srednjo versko šolo Želimlje. Leta 1983 je maturiral na Gimnaziji Poljane v Ljubljani. Na redno življenje v salezijanski družbi se je

Nagrajenci ob občinskem prazniku z županom Milanom Kermanom.

pripravljaj v Želimljah, kjer je opravi noviciat in 9. avgusta 1980 izpovedal prve redovne zaobljube. Po odsluženem vojaškem roku v Zagrebu leta 1983 in vzgojni praksi na Srednji verski šoli Želimlje, se je leta 1984 vpisal na Teološko fakulteto v Ljubljani. Po dveh letih študija filozofije je nadaljeval študij teologije na Teološki fakulteti Salezijanske papeške univerze v Torinu v Italiji in tam leta 1989 diplomiral iz mariologije. Dne 29. junija 1990 ga je mariborski škof msgr. dr. Franc Kramberger v Mariboru posvetil v duhovnika. Po posvečenju je bil imenovan za kaplana v župniji Rakovnik v Ljubljani ter kasneje za kaplana v župniji Sevnica. V tem času je pri prof. dr. Francetu Oražmu leta 1994 magistriral iz moralne teologije s tezo *Mladostniki in zakrament sprave*. V času župnikovanja v Mariboru in kasneje v Veržetu je nadaljeval doktorski študij in pod mentorstvom prof. dr. Vinka Potočnika in somentorstvom prof. dr. Bogdana Kolarja leta 2002 na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani promoviral z disertacijo *Jožef Klekl st. kot publicist v prizadevanju za ohranitev katoliške vere v Slovenski krajini (Prekmurje)*. Od leta 2003 je bil župnik žu-

pnije Marije Pomočnice na Rakovniku v Ljubljani. Sočasno ga je tedanji ljubljanski nadškof metropolit msgr. dr. Franc Rode imenoval tudi za dekana dekanije Ljubljana-Vič-Rakovnik. Papež Benedikt XVI. ga je meseca maja 2006 imenoval za mariborskega pomožnega škofa. Meseca novembra 2009 je bil imenovan za novega murskosoboškega škofa ordinarija. Msgr. dr. Peter Štumpf je poznavalec prekmurske zgodovine, še posebej družbenih in cerkvenih razmer na prelomu iz 19. v 20. stoletje. Posveča se pastoralni družin, študentov in zakonskih skupin. Kot predavatelj je sodeloval na raznih tečajih za vzgojo župnijskih sodelavcev ter imel stanovska predavanja na ljudskih misijonih in drugih pastoralnih srečanjih. S poljudnoznanstvenimi članki in pogovori sodeluje v nekaterih osrednjih slovenskih cerkvenih medijih. (Vir: <http://www.rkc.si>) Naj zaključim predstavitev z mislijo Alfreda Nobela, ki pravi: »Življenje se mi ne zdi prazno breme. Imam ga za plemenit dar, drag kamen, ki nam ga je dal Bog, da ga izbrusimo, dokler nam njegov lesk ne poplača prizadevanj!« Poslanstvo, ki ga opravlja gospod msgr. dr. Peter Štumpf kot naš škof, rojak, doktor znanosti, je

že izklesan biser neprecenljive vrednosti, ki odseva božjo milost in modrost v naši celotni škofiji.

Občinski svet Občine Beltinci je prav tako na svoji 36. redni seji, ki je bila 22.06.2010, sprejel sklep, da se podeli plaketa Občine Beltinci ŽUPNIJI BELTINCI ob 250. letnici obstoja. Plaketa je bila podeljena na osrednji slovesnosti 27. junija 2010.

Obrazložitev predloga: Letos mineva 250 let, odkar je bila v Beltincih ustanovljena samostojna župnija. Takrat je bil to za Beltince izjemen dogodek. Ko se danes oziramo v zgodovino, se nam takratna pričakovanja beltinskih župljanov več kot potrjujejo. Župnija Beltinci je bila ves čas gonilna sila na področju verskega, kulturnega, vzgojno-izobraževalnega in družbenega življenja. Bila je ustanoviteljica vseh osnovnih šol in jih preko šolskih nadzornikov do druge svetovne vojne tudi vodila. V okviru župnijskega zavoda sv. Cirila in Metoda je septembra 2008 začela z delovanjem Glasbena šola Beltinci. Župnija je skozi čas vedno veliko pozornosti namenjala delu z mladimi. Ne glede na družbeno ureditev je bila na temelju krščanskih vrednot neposredno dejavna v skrbi za obče dobro. Na področju pomoči občanom oz. župljanom veliko prispeva Župnijska karitas. Dom Janka Škrabana, poimenovan po karizmatičnem beltinskem župniku, je s svojo dejavnostjo prav tako velika pridobitev za lokalno skupnost. Beltinska župnika Peter Kolar in Marko Žižek sta pripravila temelje za dogajanje ob priključitvi Prekmurja k matični Sloveniji. Župnija kot celota je leta 1918 odigrala pomembno vlogo. Slovenskemu narodu je dala več duhovnikov in drugih predstavnikov cerkve: Ivan Baša- vodil je gradnjo Plečnikove cerkve v Bogojini ; dr. Štefan Štejner je bil dekan teološke fakultete ; dr. Ivan Škafar je pomemben zgodovinar ; dr. Peter Štumpf-2. murskoboški škof ordinarij ; Miroslav Baša, ki je umrl kot bogoslovec, je bil vidni pesnik ; kanonik Ivan Jerič je odigral po-

membno vlogo na mirovni konferenci in vplival na priključitev Prekmurja k matični Sloveniji. Župnija je dala veliko število misijonarjev, ki so bili ali pa so še dejavni po celem svetu. Naj zaključim to predstavitev z mislijo Janeza triindvajsetega, ki pravi: »Cerkev je starodavni studenec, ki daje vodo današnjim rodovom, kot jo je dajala minulim!« Za našo župnijo to nedvoumno velja. Dodati pa je potrebno še to, da je naša župnija vrecel trdne krščanske vere, modrosti in v ponos tako prejšnjim kot bodočim rodovom.

Na osrednji slovesni prireditvi, 17. avgusta 2010, smo sprejeli in čestitali zlati maturantki SANJI ROUS iz Beltince, ki je svoj izjemen uspeh dosegla na maturi Gimnazije LJUTOMER. Podelili smo ji praktično nagrado.

Prav tako pa smo sprejeli in čestitali tudi doktorici znanosti, dr. Mirjani KÜZMA iz Gančan, ki je v letu 2010 zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom *Electrochemically wired cathode titanates for Li-ion batteries*. (Elektrokemijsko ožičeni titanati za litij ionske baterije, mentor prof. dr. Janko Jamnik). Področje raziskovanja: Elektrokemija materialov. Fakultete in inštituti, vključeni v moj doktorski študij: Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, Kemijski inštitut, Univerza v Uppsali na Švedskem.

V programu so sodelovali: Soboški harmonikarski orkester, folklorna skupina KD Marko, dramska skupina »Vandrovc« KUD Lipa s hudomušnim skečem.

Letošnji občinski praznik smo obeležili tudi z zanimivimi prireditvami v mesecu avgustu. Kolesarili in pešachi smo po vaseh KS občine, pod zvezdami beltinskega gradu smo si ogledali jugoslovanski mladinski film, nagrajen leta 1979 s priznanjem Unicefa pod naslovom »POSLEDNJA TRKA (ZIMZELEN)«. Skozi prireditev »VARNO OD ŠANKA DO ŠANKA« in ob istočasni zapori glavne ceste G1 smo se spomnili otvoritve obvoznice in s tem sprostitev tovrnega prometa skozi Beltince (pri-

reditvev je sicer prekinilo slabo vreme, kljub temu pa je bilo lepo). Tradicionalno smo se s čolni spustili po reki Muri na relaciji Dokležovje-Melinci. V Dokležovju smo s sveto mašo za domovino obudili spomine na našega rojaka Ivana Jeriča in položili venec ter prižgali sveče ob njegovem spomeniku. V beltinskem gradu pa smo slovesno pozdravili in odprli fotografsko razstavo »POLJE SANJ« našega mladega rojaka Andreja Viraga iz Bratonec. Športne igre krajevnih skupnosti Občine Beltinci, ki so letos ptekale v Dokležovju, pa so nekako zaokrožile inzaključile naše praznovanje. Vsem, ki ste se prireditvev udeležili, iskrena hvala, vsem tistim, ki pa nas niste obiskali, pa naj velja povabilo za drugo leto: Pridite v čim večjem številu, da skupaj počastimo naš praznik!

Lilijana ŽIŽEK • mali rijtar

Minevanja

Uvelo listje

*Ne stopaj po uvelem listju
To so mrtvi
Zeleni so izpolnili svojo dolžnost
Darovali so ti dih
Spoštuj njihovo smrt*

*Vračajo se v nedra zemlje
kakor vse
ko se dopolni čas
ko je konec poti
Spoštuj njihovo smrt*

*Zanje ne bo več pomladi
Morebiti je ne bo več tudi zame
zate ali za nekoga
ki ga ne boš mogel pozabiti
Ne stopaj po uvelem listju*

*Diši po jeseni
Diši po mnogih smrtih*

Mila Kacič

Misel o smrti

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.

Vekovečna dragih je bližina.
Smrt je le združitev navečer.
Zemlja skupno je pribežališče
in poslednji cilj vseh nas je mir.

Mila Kačič

Pesnico Milo Kačič spoštujem kot izredno dobro igralko, zelo blizu pa mi je tudi kot pesnica. Njene čudovite pesmi so mi velikokrat v pomoč in tolažbo, ko iščem odgovore na najrazličnejša vprašanja ali pa jih vzamem v branje kar tako. Ustvarila je pravi pesniški opus, čeprav ni izdala veliko zbirk, a njene pesmi imajo v naši poeziji veliko vrednost – tudi zame.

Kot igralka je bila vedno topla in nasmejana, čeprav je globoko v sebi nosila bolečino že od rane mladosti. Mogoče je postala pesnica prav zaradi svoje življenjske ljubezni, po kateri je vedno hrepenela. To njeno pretresljivo življenjsko pripoved smo si pred leti

lahko ogledali kot njen televizijski portret. Zakaj sem se ustavila pri Mili Kačič? Ker je vedno znala tudi iz bolečih in trpkih stvari potegniti najboljše. Rada je imela ljudi, čeprav vsi niso bili do nje vedno prijazni. Znala je odpustiti in iti skozi življenje z dvignjeno glavo. Bila je skromna, a izredno ponosna ženska, kar ji je marsikdo zavidal. Življenje ji nikoli ni prizanašalo, zato je bolečino zlila na papir in nastale so dragocene umetnine, ki bodo ostale za vedno. Z njimi je del svojega bremena razdelila tudi med nas bralce.

Vsak človek se kdaj vpraša o smislu življenja. Ob tem vprašanju se spominim besed dr. Antona Trstenjaka:

»Zavedati se moramo, da smo smisel svojega življenja izpolnili že zgolj s tem, da smo bili vsaj kdaj komu tudi vir veselja. In to ni težko.« Naša pesnica Mila Kačič je bila s svojim življenjem vir veselja mnogim, ki so jo poznali osebno, spremljali na odru v gledališču, ali kot pesnico.

Ko se bomo v teh dneh ustavljali ob grobovih naših dragih na pokopališču, se spomnimo teh besed in pomislimo tudi na tiste, ki so nam v življenju podarili nasmešek, lepo besedo, tudi če smo jih le bežno poznali. Vsi so vredni našega spomina.

Marija ZVER • DPM Dokležovje

France Bevk - 120. obletnica pisateljevega rojstva in 40. obletnica smrti

Ni en pogled iz milostnih oči,
za kratek hip me osrečil ni...
Nemiren sem, ko voda, ki šumi,
razbit ko slap, ki v brezno moč prši
in sam si šteje kaplje bolečine,
ki padajo vse dni, vse dni ...

France Bevk

Prav je, da si ob tej obletnici nekoliko osvežimo spomin na primorskega rodoljuba, književnika, partizana, prevajalca, pesnika in mladinskega pisatelja. France Bevk se je rodil 17. septembra 1890 v hribovski vasi Zakojca pri Cerknem nad Idrijco čevljarju Ivanu in materi Katarini, kot prvi od osme-

ro otrok. Ljubezen do rodne vasi je nosil v srcu vse življenje, saj je bil z njo vseskozi povezan.

Čeprav so bila njegova otroška leta težka, se jih je vedno rad spominjal, najbolj pa mu je ostala v spominu šola. Tam se je prvič seznanil s knjigami, v katerih je odkrival širni svet, ki se je skrival za cerkljanskimi hribi. Kot je sam zapisal, so mu v lepem spominu ostale dogodivščine na poti v šolo skupaj s prijatelji: »Ob poti je bilo veliko skušnjav, zank in vab, da se nam je neprestano ustavljal korak. Pozimi smo se kepali ali drsali po sreenu. Na sveži snežni odeji smo odtrskavali svojo podobo s cekarjem vred. Zraven po-

dobe smo s prstom podpisovali svoje ime... Spomladi, v poletju in jeseni pa so nas vabili in zapeljevali pašniki, senožeti, polja in gozd. Ponujale so se nam jagode, robidnice in maline. Kot opice smo se obešali na leske in trgali lešnike...« Tudi njegova družina ga je spodbujala k branju, saj so imeli doma kar nekaj knjig, pripovedovanja dedka in babice pa sta mu napolnila njegovo otroško dušo. Tako mu je knjiga že v zgodnjem otroštvu postala zvesta in nepogrešljiva prijateljica.

Čeprav je imel oče z njim svoje načrte za prihodnost, se je odločil za šolanje in končal učiteljsko. Že zelo zgodaj se je preizkusil v pisanju in objavljaj

prve prispevke. Poučeval je otroke v cerkniških hribih. Kot vojak je doživel grozote 1. svetovne vojne in prepotoval velik del Evrope. Ker je bil vedno pobudnik in podpornik novih idej, je postala pozorna nanj policija. Ko se je preselil v Ljubljano, se je posvetil književnemu ustvarjanju (urejal je časopise, bil je režiser v gledališču). Ljubezen do Primorske pa je bila močnejša, zato se je znova vrnil v Gorico. Tukaj je urejal revijo Mladika in izdal svojo pesniško zbirko z naslovom Pesmi, ki so posvečene domači Tolminski.

Primorska in koroška zemlja z Gorico, Trstom, Idrijo, Postojno in Koprom je bila dodeljena Italiji, kjer je kmalu zavladal fašizem in si z vso močjo prizadeval zatreti slovensko narodno zaves in ljubezen do rodne zemlje in materne jezika. Slovenski jezik je bil prepovedan in primorskemu ljudstvu je grozilo kulturno in gospodarsko uničenje. Prav zato je France Bevk posvetil vse svoje pisateljske in organizacijske sposobnosti slovenski besedi in knjigi na

Primorskem. Ves čas je bil preganjan, zaprt, izgnan in interniran, a nikoli ni klonil. S svojo pisano besedo je budil vero v lepšo prihodnost zatiranih Primorcev. Ob vstopu Italije v 2. svetovno vojno maja 1940 je bil interniran in zaprt. Po zlomu italijanske vojaške sile je odšel v partizane in opravljal pomembne in odgovorne voditeljske dolžnosti. Njegov prispevek za osvoboditev Primorske je izredno velik.

Po vojni je živel in delal v Ljubljani ter se posvetil pisateljstvu. Med mladino je bil zelo priljubljen, zato so ga vabili na šole in po njem poimenovali bralno značko – Bevkova značka. Njegove knjige so bile in so še vedno zelo brane (Lukec in njegov škorec, Peter Klepec, Pastirci pri kresu in plesu, Tovariša, Črni bratje, Tonček, Mali upornik, Ognjeni krst Gregca Petelinčka, Pikapolonica, Učiteljica Breda...). Veliko njegovih del je tudi dramatiziranih in po njih so posneti filmi. Med zelo znanimi je film Kaplan Martin Čedermac, ki je prvič izšel leta 1938

pod izmišljenim imenom Pavle Sedmak. Naslovno vlogo je v filmu imenitno zaigral znan slovenski igralec Jože Zupan. Mnoge njegove knjige so doživele ponatise, saj so hitro pošle s knjižnih polic.

France Bevk je umrl 17. septembra 1970 in je pokopan v Solkanu, v primorski zemlji, ki jo je ljubil in se boril zanjo ter ji v svojih delih postavil najlepši spomenik. Ob njegovi obletnici je v Vogrskem potekalo strokovno srečanje, ki so se ga udeležili številni gostje. Med njimi je bil tudi Janez Stanovnik, predsednik ZZB NOB Slovenije, ki je dejal: »France Bevk je bil Kaplan Martin Čedermac. Živel je v času, ko je bila Primorska pod fašizmom, proti kateremu se je boril z vso svojo pisateljsko nadarjenostjo, zaradi česar je bil velikokrat preganjan in zaprt.« Njegove knjige so še danes kako žive, zato bi bilo prav, da jih večkrat vzamemo v roke.

Marija ZVER • DPM Dokležovja

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu deluje v Občini Beltinci že dve leti

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je bil konstituiran meseca decembra 2008, natančneje prvega decembra. Imenovan je bil s strani Občinskega sveta Občine Beltinci in je pričel s svojimi aktivnostmi takoj po svoji prvi seji.

Svet za preventivo ima predsednika, Milana Gjöreka iz Beltinec, dva podpredsednika (Roberta Letnarja iz Beltinec in Jožefa Erjavca iz Lipovec) ter člane: Lilijano Fujs Kojek iz Bakovec (predstavnica OŠ Beltinci), Janeza Kovačiča iz Beltinec, Štefana Šemena in Bojana Žerdina iz Lipe, Andreja Vöröša iz Bratonec ter zunanjega strokovnega člana Alojza Šiška iz Dokležovja (predstavnika policije).

Svet aktivno sodeluje z lokalno

S preventivo začnemo že pri najmlajših.

skupnostjo, javnimi zavodi, Svetom za preventivo iz Ljubljane, predstav-

niki policije Murska Sobota, Svetom za preventivo iz Murske Sobote - z g.

Verenom, društvi in krajevnimi skupnostmi občine. Administrativno in tehnično pomoč in podporo mu nudi občinska uprava Občine Beltinci.

Pridružuje se različnim aktivnostim, ki jih izvaja tudi vseslovenski Svet za preventivo. Tako smo doslej sodelovali pri: pripravi analize za Fakulteto za gradbeništvo in geodezijo-prometnotehniškem inštitutu iz Ljubljane, Varnostni pas vez z življenjem (skupaj z OŠ Beltinci). Svet je moralno podprl akcijo »USTAVIMO IN PREPREČIMO PREŠTEVILNE NEME ŽRTVE PROMETA«, sodeloval je pri nabavi odsevnih trakov ter nalepk za varnostne pasove, podal podporo pri evropskem projektu »Live cycle« v sodelovanju z ZZV Murska Sobota, organiziral odmevno prireditev »VARNO PO CESTAH V POMURJU«, o kateri smo v eni od prejšnjih števil glasila že pisali. Skupaj z OŠ Beltinci in Policijo Murska Sobota izvajamo projekt »POLICIST LEON SVETUJE«, prav tako

smo v mesecu novembru 2009 sodelovali pri vseslovenski akciji oz. svečanoosti ob »SVETOVNEM DNEVU SPOMINA NA ŽRTVE PROMETNIH NESREC«, kjer smo simbolično prižigali lučke v spomin nanje. Svet je prav tako vse občane pozval k podpori vseslovenskega projekta oz. preventivne akcije 40 dni brez alkohola, sodelovali smo pri anketiranju glede delovanja in varnosti v cestnem prometu na lokalni ravni ter podrobno pregledali in proučili Nacionalni program varnosti cestnega prometa za obdobje 2007-2011 pod sloganom »Skupaj za večjo varnost«. Sprotno je bil SPV soudeležen pri akcijah vseslovenskega projekta »HITROST« in »VARNOSTNI PAS« ter »ZAČETEK ŠOLSKEGA LETA«.

V dveh letih delovanja je Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu reševal različno problematiko s področja varnosti občanov in občank občine Beltinci. V letu 2010 je SPV pristopil k nabavi odsevnih brezrokavnikov z napi-

som, saj bomo tako člani ob različnih aktivnostih in prireditvah še bolj prepoznavni. V letu 2010 smo skupaj z Občino Beltinci, medobčinskim inšpektoratom in Občinskim svetom Občine Beltinci pristopil k nabavi merilca hitrosti, ki pripomore k t.i. »brzdanju« hitrosti in pritiskanju na pedale voznikov v njihovih jeklenih konjičkih.

Ocenjujemo, da smo skupaj z Občino Beltinci, medobčinskim inšpektoratom, KS Beltinci, ostalimi krajevnimi skupnostmi, zavodi ter društvi svoje delo opravljali vestno in korektno, z vso odgovornostjo. Prisluhnili smo občanom občine Beltinci in tako poskušali reševati nastale težave s področja preventive, varnosti v cestnem prometu, ozaveščanja (mediji, plakati, objave CATV) ter tako pomagali tudi najmlajšim – torej našim otrokom, da bodo postali vzorni in zgledni udeleženci v prometu.

Milan GJÖREK • predsednik

Tehniški dan

Organizatorji in strokovni sodelavci zadovoljni ob uspešno izvedenem tehniškem dnevu.

Osnovna šola Beltinci je kot gostiteljica skupaj s SPV občine Beltinci, Policijsko upravo Murska Sobota, Gasilsko zvezo Beltinci in Vrtcem Beltinci 24. septembra 2010 izvedla nadaljeva-

nje projekta »VARNO V PROMETU ZA OTROKE OBČINE BELTINCI«.

Na prireditvi so sodelovali SPV občine Beltinci, OŠ Beltinci, Vrtec Beltinci, PP Murska Sobota, GZ Beltinci,

ZTK Beltinci, Čebelarstvo društvo Beltinci, PGD Beltinci, Štab CZ občine Beltinci, Poklicna gasilska enota Murska Sobota.

Osnovna šola je ob tem opravila tehniški dan, v okviru katerega je bilo izpeljano tudi tekmovanje v spretnostni vožnji za otroke 1. triade, v kateri so se pomerili tudi starejši otroci vrtca Beltinci. Tudi 3. triada se je preizkusila v spretnostni vožnji. Učenci so si ogledali posamezne predstavitve, kot so: razrez avtomobila pri prometni nesreči, prva pomoč in oživljanje, oprema prometne policije, oprema gasilske enote, čebelarstvo društvo Beltinci in poskušnja meda, ZTK Beltinci in gašenje požara.

Vsem sodelujočim se zahvaljujem za sodelovanje.

Liljana FUJS KOJEK • mali rijatar

Z recikliranjem odpadnih nagrobnih sveč do čistejšega okolja

Odpadki, ki nastanejo zaradi neustreznega ravnanja z nagrobnimi svečami, močno obremenjuje okolje. Zato je na podlagi državne uredbe o ravnanju z odpadnimi nagrobnimi svečami, družba za ravnanje z odpadno embalažo Interseroh d.o.o. letos vzpostavila sistem ločenega zbiranja in recikliranja sveč. Zato je pomembno, da odpadne nagrobne sveče odlagamo na pokopališčih v posebne zabojnike za sveče. Tako odložene sveče bodo vključene v tehnološko izpopolnjen in okolju prijazen postopek predelave sveč.

Zavedanje o pomenu recikliranja odpadkov in odpadnih materialov, ki ob neprimernem ravnanju močno obremenjujejo okolje, postaja vedno močnejše. V letošnjem letu je zaživel tudi sistem reciklaže odpadnih nagrobnih sveč, saj je bil v juniju na Jesenicah odprt prvi obrat za reciklažo sveč v Sloveniji. S tem so bili končno vzpostavljeni pogoji za okoljsko sprejemljivo ravnanje z odpadnimi svečami.

Koliko odpadkov nastane zaradi neustreznega ravnanja z nagrobnimi svečami?

V Sloveniji je letno v prometu okoli 9.000 ton nagrobnih sveč, v katerih

je v povprečju 70 odstotkov parafina, ostalo maso nagrobne sveče pa predstavljajo ohišje iz plastike, pokrov, ki je običajno iz kovine ter baterije in drugi materiali. Ker do sedaj za recikliranje nagrobnih sveč ni bilo poskrbljeno, je pri uporabi sveč vsako leto nastalo okoli 3.000 ton odpadkov.

Recikliranje nagrobnih sveč v številkah

Z vzpostavitvijo sistema recikliranja bo mogoče 75,4 odstotkov sestavnih materialov v sveči ponovno uporabiti. Tako z recikliranjem ene tone odpadnih nagrobnih sveč pridobimo 297 kg plastike, 441 kg parafina, 10 kg kovin in 6 kg baterij. Reciklirane materiale je mogoče uporabiti za izdelavo manj zahtevnih plastičnih in kovinskih izdelkov ali ponovno izdelavo nagrobnih sveč. Po drugi strani pa ena tona sveč, ki je ne recikliramo, obremenjuje okolje s 330 kilogrami plastike, 10 kilogrami kovin, 10 kilogrami baterij in 160 kilogrami nečistoč in ostalih materialov.

Kako bo potekalo recikliranje odpadnih nagrobnih sveč?

Na pokopališčih bodo nameščeni posebni zabojniki, namenjeni odpadnim nagrobnim svečam, v katere bo treba sveče po uporabi odložiti, in sicer ločeno od zelenega odreza in ostalih komunalnih odpadkov. Tako ločeno zbrane sveče bodo zagotovo vključene v nadaljnji tehnološko izpopolnjen postopek reciklaže.

Predelava pravilno odloženih in zbranih odpadnih sveč bo potekala v obratu za reciklažo podjetja Plastkom na Jesenicah, ki je bilo za reciklažo izbrano, ker je njihova tehnologija predelave odgovorna do okolja. Proces predelave namreč ne onesnažuje zraka in vode, s tem pa ne povzroča negativnih vplivov na lokalno okolje.

Anamarija CAROTTA • Consensus d.o.o.

3D javne razgrnitve

Konec preteklega leta je Skupnost občin Slovenije po predhodnem posvetovanju z občinami in Ministrstvom za okolje in prostor na razpis e-vsebine in e-istoritve Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo prijavila projekt Tri-dimenzionalne javne razgrnitve. Projektni predlog je bil pozitivno ocenjen in izbran za sofinanciranje.

Glavni cilj projekta je občanom preko javnega spletnega portala (www.3Dprostor.si) zagotoviti

transparentne postopke prostorskih razgrnitev. Te si bodo lahko ogledali v naprednem 3D načinu, imeli pa bodo tudi možnost aktivnega sodelovanja z oddajanjem svojih pobud in pripomb. S tem bomo posredno razbremenili občine, saj bodo uporabnikom vse informacije na voljo na omenjenem spletnem portalu. Sekundarni cilj projekta pa je komunikacijski modul (SOS Tabla), ki bo deloval v ozadju spletnega portala in nudil podporo

uporabnikom iz občin, ki bodo na ta način med seboj lažje širili in izmenjevali informacije.

Poleg prostorskih razgrnitev želimo v okviru projekta Tri-dimenzionalne javne razgrnitve uporabnikom na spletnem portalu v naprednem 3D realističnem prostoru ponuditi tudi enostaven pregled ostalih geo-informacijskih podatkov, ki so obvezna podlaga javnim prostorskim razgrnitvam in z njimi razpolagajo MOP, GURS in občine.

Potek projekta

V prvi fazi smo izvedli analizo postopkov javnih prostorskih razgrnitev in pridobili smernice za razvoj spletnega portala. Pregledali, uredili in pripravili smo ključne geo-informacijske podatke, ki jih želimo uporabiti kot podlago za prikaz realističnega 3D prostora Slovenije na spletnem portalu.

V naslednji fazi smo izdelali podroben načrt za izdelavo spletnega portala 3D javne razgrnitve (www.3Dprostor.si), ki je sestavljen iz dveh delov – dokumentnega sistema in naprednega 3D pregledovalnika prostorskih aktov. Dokumentni sistem, kot tudi 3D pregledovalnik, sta že v zaključni testni fazi in že delujeta, slednjega pa lahko tudi že preizkusite na www.3Dprostor.si. Napredno platformo, ki omogoča ogled realističnega 3D prostora in najrazličnejša orodja za merjenje, bomo v kratkem nadgradili še z možnostjo prikaza sončne svetlobe in s spletnim urejanjem pokrajine. Na voljo je tudi že modul za komunikacijo (tabla.3Dprostor.si), ki ga v tem trenutku polnimo z informacijami.

Tretjo fazo promocije smo pred ča-

som s predstavitvami projekta na najrazličnejših dogodkih že začeli in jo bomo do konca projekta ves čas stopnjevali. Poleg občin in urbanističnih podjetij želimo k uporabi sistema nagovoriti tudi občane.

Prednosti spletnega portala 3D javne razgrnitve

Ob predvideni močni medijski podpori želimo vsem prebivalcem Republike Slovenije omogočiti dostop do centralizirane baze javnih prostorskih razgrnitev. Tako bodo lahko občani v vsakem trenutku obiskali spletni portal in si ogledali vse javne razgrnitve občin, ki bodo želele na transparenten način občanom prikazati prostorske akte v naprednem 3D načinu.

Ni potrebno posebej poudarjati, da imajo uporabniki ob pregledovanju 3D modelov ali maket zgradb precej boljše predstavo o predstavitvi kot tisti, ki le berejo tekstovne dokumente z okrnjenimi grafičnimi podatki, oziroma načrti zgradb. Spletni portal bo omogočal sprehajanje okoli zgradb, ogledovanje okolice in ostalih geo-in-

formacijskih podatkov. Uporabnikom iz občin bo omogočal urejanje terena, da bodo prostorske razgrnitve čim bolj skladne s končnimi načrti. Če so si občani do sedaj lahko ogledali le digitalni 3D model zgradbe, si bodo sedaj lahko ogledali tudi celotno realistično okolico in se po njej sprehajali.

Spletni portal 3D javne razgrnitve predvideva brezplačno uporabo za vse uporabnike, vendar le v nekomercialne namene.

Uspeh projekta, ki se zaključi oktobra 2010, je v veliki meri odvisen od občin, zato vas vabimo, da se nam čimprej pridružite in nam pošljete svoje predloge ali posredujete svoje geo-informacijske podatke, ki jih bomo z veseljem vključili v 3D realistično pokrajino, kot smo to že storili z mariborskimi 10 centimetrskimi DOF posnetki. Vabljeni!

Kratice v tem članku:

3D – tridimenzionalno

SOS – Skupnost občin Slovenije

MOP – Ministrstvo za okolje in prostor

GURS – Geodetska uprava Republike Slovenije

DOF – Digitalni orto foto (digitalni posnetki iz zraka)

Saša KEK in Luka MULEJ • mali rijatar

Razvoj poklicne kariere in novi poklici

DEPLETION SELECTIVITY

MINISTRSTVO ZA
ŠOLSTVO IN ŠPORT

Nalozba v rizično priložnost

SWEDEN
SRI LANKA
THAILAND
TUNISIA

Slomškova 33
9000 Murska Sobota

Pred slabimi štiridesetimi leti se je tudi v slovenski javnosti uveljavila teorija prostega časa, ki je predvidevala, da bomo zaradi razvoja tehnologije, novih znanj in splošnega dviga standarda čez 50 let delali povprečno 4 do 6 ur na dan. Preostali čas naj bi bil namenjen prostemu času, osebnemu razvoju, učenju in izobraževanju. Tudi takrat se je predvidevalo, da bodo nova znanja postala najpomembnejše orodje za obstoj in razvoj vsakega posameznika in družbe kot celote.

Danes ugotavljamo, da teorija o skrajševanju delovnega časa ne drži. Dogaja se ravno nasprotno. Zaposleni delajo vedno več in vedno dlje, veliko odraslih pa bi želelo delati, pa nima dela. Zagotovo pa drži napoved v tem, da se bomo odrasli vse življenje tako ali drugače učili novih stvari - enkrat zaradi zahtev dela, drugič pa zaradi lastne želje in potreb privatnega življenja. Drži pa tudi napoved, da bo vsak izmed nas v svojem delovnem obdobju opravljal več različnih poklicev in delal na različnih področjih.

Na podlagi naših dosedanjih izkušenj težko z gotovostjo napovemo poklice, ki bodo zelo iskani in dobro plačani v bodočnosti. V vsakem primeru pa se bodo novi poklici pojavljali. Spomnimo se samo primera mobilnih telefonov. Dobrih deset let je minilo, odkar smo jih začeli masovno uporabljati. Pojav mobilnega telefona na

trgu je pomenil, da smo dobili nova delovna mesta in nove poklice – proizvajalce, prodajalce, serviserje, montažerje anten, računalniške strokovnjake za pripravo programov in zagotavljanje nemotenega delovanja teh, danes nepogrešljivih pripomočkov velike večine prebivalcev.

Po drugi strani pa stroji in nove tehnologije ne bodo mogli v celoti nadomestiti ljudi in dosedanjih poklicev. Spomnim se zgodbe, ki jo je v Monte Carlo razlagal lokalni vodič, da je vodovodni inštalater najbolje plačani poklic v kneževini.

Vsi odrasli, ki se na lastno pobudo ali zaradi brezposelnosti, želijo učiti in se usposablјjati, se sprašujejo o tem, v kateri smeri in za kakšen poklic se splača učiti. Podobno vprašanje si zastavljamo tudi svetovalci v svetovalnem središču. Na splošno lahko rečemo, da je danes najmanj poklicna izobrazba nujno potrebna. Še bolje pa je, če si pridobimo srednjo izobrazbo. Poleg izobrazbe potrebujemo osnovna računalniška znanja in pogovorno znanje vsaj enega tujega jezika. To in pa večine medsebojnega sporazumevanja in sobivanja bomo v prihodnje zagotovo potrebovali pri našem delu in v vsakdanjem življenju.

Večina strokovnjakov soglaša s tem, da bo v prihodnje največ dela in priložnosti na področjih:

- okolju prijaznih energij in varova-

nju okolja,

- diskontnih trgovin, izdelkov in storitev za domače živali,
- lokalnih poslov in lokalnih dobaviteljev,
- vseživljenjskega učenja,
- turizma in informacijskih tehnologij,
- zdravja, dobrega počutja in osebnih storitev,
- pomoči v gospodinjstvu in na splošno trga in storitev za starejše.

V vsakdanjem življenju lahko že sedaj ugotovljamo, da je na trgu dela povpraševanje po: montažerjih različnih strok, poklicih v gradbeništvu in strojništvu, turizmu, varovanju okolja, pomočeh in negi starejših, zdravstvu, ekološkemu pridobivanju hrane in energije itd.

V zadnjih letih so se pojavili in že uveljavili novi poklici kot so: mehatronik, različni montažerji, socialni oskrbovalci oziroma osebe, ki nudijo pomoč drugim, okoljevarstveni tehniki, gastronomi, informatiki in računalničarji, organizatorji socialne mreže, novi poklici v turizmu . . . Opazen je tudi trend, da novi poklici v veliki meri združujejo različne stroke in specialnosti. Poleg naštetih poklicev je tak primer tudi gospodarski inženir, ki obsega osnovno poklicno usmeritev (gradbeništvo, strojništvo, elektrotehniko) in znanja organizacije in trženja. V vseh poklicih pa so vedno bolj po-

V Svetovalnem središču M. Sobota, ki deluje pri LU M. Sobota (Slomškova 33), v osebnih in zaupnih pogovorih nudimo brezplačne informacije in svetovanje o možnostih učenja in izobraževanja odraslih – pred, med in po učenju in izobraževanju. **DELOVNI ČAS:** ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7.30 – 15.30 ure, sreda od 10.00 – 18.00 ure. Za svetovanja se lahko dogovorite tudi po telefonu 536-15-76 in 031 637 243 ali po elektronski pošti svetovalno.sredisce@lums.si

Dejavnost ISIO – informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih se izvaja v okviru projekta Centra vseživljenjskega učenja Pomurje. Dejavnost je financirana iz sredstev Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za šolstvo in šport.

trebne veščine kvalitetnega medsebojnega komuniciranja, povezovanja, spoštovanja različnosti in drugačnosti.

Alojz Sraka, vodja Svetovalnega središča Murska Sobota

V Svetovalnem središču M. Sobota, ki deluje pri LU M. Sobota (Slomško-va 33), v osebnih in zaupnih pogovorih nudimo brezplačne informacije in

svetovanje o možnostih učenja in izobraževanja odraslih pred, med in po učenju in izobraževanju. DELOVNI ČAS: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7.30 – 15.30 ure, sreda od 10.00 – 18.00 ure. Za svetovanja se lahko dogovorite tudi po telefonu 536-15-76 in 031 637 243 ali po elektronski pošti svetovalno.sredisce@lums.si

Dejavnost ISIO – informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih se izvaja v okviru projekta Centra vseživljenjskega učenja Pomurje. Dejavnost je financirana iz sredstev Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za šolstvo in šport.

Alojz SRAKA • Vodja Svetovalnega središča

Nov projekt s področja bioplina

Intelligent Energy Europe

Junija 2010 se je začel izvajati projekt BiogasIN, ki se nanaša na trajnostni razvoj trga bioplina v Centralni in Vzhodni Evropi.

Energetski inštitut Hrvoje Požar (Zagreb, Hrvaška) je koordinator projekta BiogasIN, nacionalni vodja projekta v Sloveniji pa je Razvojna agencija Sinergija. Projekt BiogasIN je sofinanciran iz programa »Inteligentna Energija Evrope« (IEE).

Cilj projekta je razviti trajnostni trg bioplina preko: izpostavljanja koristi bioplina za lokalne skupnosti; odprave birokratskih ovir pri pridobivanju dovoljenj za investicije v biopliniska postrojenja; urejanja in ustvarjanja novih finančnih shem za biopliniske naložbe.

Pričakovani rezultati projekta so: po-

večanje ozaveščenosti o koristih bioplina za družbeno okolje; prikaz možnosti pospeševanja in poenostavitve obstoječih postopkov za pridobitev dovoljenja za vzpostavitev bioplinarn; prepričati finančne institucije v varnost investicij v bioplin; priprava finančnih smernic in možnosti za investiranje v bioplinarne; izboljšanje politike EU na področju bioplina ter realno povečanje investicij bioplinarne v ciljnih državah in širše.

Prenos znanja, izkušenj in tehnologij s področja bioplina bo potekal iz 5-ih razvitejših držav EU v države Centralne in Vzhodne Evrope (Bolgarija, Hrvaška, Češka, Grčija, Latvija, Romunija, Slovenija - projektni partnerji) ter bo izvajan v skladu s smernicami politike bioplina v Evropski Uniji.

Za doseganje zastavljenih ciljev so predvideni naslednji osnovni koraki: pomagati lokalnim oblastem izvesti več o ugodnostih bioplina; primerjati postopke pridobivanja dovoljenj in finančnih shem za biopliniske naložbe v razvitejših državah in v partnerskih državah z namenom prilagajanja in racionalizacije postopkov v ciljnih regijah; analizirati šibke točke pri investitorjih, finančnih institucijah ter organih, ki izdajajo dovoljenja; izobraževati različne ključne skupine s področja bioplina.

Več informacij o projektu lahko najdete na www.biogasin.org.

Larisa LOVRENČEC • RA Sinergija

Koliko lahko prihranimo za ogrevanje?

Ali ste vedeli, da v slovenskih gospodinjstvih prevladujejo zastareli in večinoma predimenzionirani kotli za ogrevanje na kurilno olje, ki so po nekaterih ocenah v povprečju starejši od 15 let? V kar nekaj občinah, kjer so že opravili analize in preglede ob pravi lokalnih energetskih konceptov, so ugotovili, da so ravno starejši kotli

eden izmed glavnih razlogov za visoko porabo energije gospodinjstev in hkrati priložnost za doseganje velikih prihrankov energije kot tudi denarja, ob hkratnem izboljšanju kakovosti zraka.

Do izgradnje plinovodnega omrežja za zemeljski plin so se investitorji največkrat odločali za sistem ogrevanja na osnovi kurilnega olja. Pri takratnih

gradnjah so bile fasade in strehe slabo ali nič izolirane, prevladovala je vgradnja manj kakovostnih in tehnično zastarelih lesenih oken. Danes lastniki pazljivo razmišljajo tako o toplotni izolaciji gradbene konstrukcije, s katero lahko privarčujemo z energijo, kakor tudi o drugih oblikah ogrevanja, ki manj obremenjujejo okolje s škodljivi-

vimi izpusti, so cenovno ugodnejše in energetske varčne. Tudi država se je odločila, da bo podprla ta prizadevanja in poskrbela za subvencioniranje ali kreditiranje naložb tistih občanov, ki se odločajo za ukrepe, s katerimi bodo varčevali energijo.

Med prehodi na ekonomične in okoljsko ustrežnejše energente velja izpostaviti zemeljski plin. Ta je zanimiv za uporabnike, ki se odločajo za novogradnjo ali prenavo, predvsem na tistih območjih, ki že imajo razvejano plinovodno omrežje.

Tudi sami distributerji nudijo odjemalcem, ki se odločajo pri novogradnjah ali prenavah svojih stavb za prehod na zemeljski plin, vrsto ugodnosti: od kreditov z ugodno obrestno mero, do brezplačne izdelave celotnega projekta notranje plinovodne napeljave, brezplačne demontaže z odvozom starih ogrevalnih peči in celo brezplačen obisk strokovnjaka.

Prof. dr. Vincenc Butala iz Fakultete za strojništvo je preračunal, kakšni bi bili učinki, če bi vsaj 30 odstotkov od 160.000 kotlov na kurilno olje, ko-

likor naj bi jih po nekaterih ocenah imeli v Sloveniji, zamenjali s kotli na zemeljski plin. Pri zamenjavi starejših kotlov na kurilno olje z novimi kondenzacijskimi na zemeljski plin bi se poraba energije pri posameznem odjemalcu zmanjšala za 30 odstotkov, emisije CO₂ pa bi se znižale za 94 ton na leto. Po novih predpisih na področju učinkovite rabe energije se pri uporabi plinastih goriv lahko vgrajuje le kondenzacijske kurilne naprave in napredne plinske tehnologije alternativnih sistemov z visokim energetskim izkoristkom.

Če seštejemo od 15 do 30 odstotkov boljši izkoristek sodobne tehnologije plinskih kotlov in v povprečju za 15 odstotkov nižje cene zemeljskega plina, lahko gospodinjstva na letni ravni prihranijo vsaj 30 odstotkov ali več denarja za ogrevanje. Na ta način se vložena sredstva povrnejo dokaj hitro (v nekaj letih), po tem obdobju pa se odjemalci udobno ogrevajo z veliko nižjimi stroški.

Prehod na zemeljski plin pa je še toliko bolj upravičen, ker v prihodnosti ni mogoče napovedati natančne cene kurilnega olja, lahko pa se predvidi smer njenega gibanja. Država je v več dokumentih napovedala, da se bodo dajatve pri kurilnem olju postopoma dvigovale in do leta 2020 se bo cena kurilnega olja izenačila s ceno pogonskega dieselskega goriva na bencinskih črpalkah. Po trenutnih cenah to pomeni podražitev kurilnega olja za 56 odstotkov oziroma 0,42 Evro/l. Razlog za tako politiko je v dejstvu, da ku-

rilno olje zelo onesnažuje okolje. Država želi na tak način zmanjšati njegovo porabo. Zato z odlašanjem odločitve o vgradnji bolj ekonomičnega sistema ogrevanja ne trčimo le časa in energije, temveč tudi svoj denar.

Mag. Urban Odar, direktor Gospodarskega interesnega združenja za distribucijo zemeljskega plina, postavlja zemeljski plin za naslednika lesa, premoga in nafte ter predhodnika vodika. Po podatkih Evropske okoljske agencije (EEA) 45 odstotkov prebivalstva Slovenije živi na območjih, kjer je zrak prekomerno onesnažen s pralnimi delci. V Sloveniji je na leto kar 1.700 prezgodnjih smrti zaradi posledic bolezni, ki jih povzroča onesnaženje s pralnimi delci. Poleg tega imajo prašni delci še vrsto drugih negativnih učinkov. Pri uporabi zemeljskega plina pa prašni delci ne nastajajo, zato je zemeljski plin tako tudi v Sloveniji najprimernejši energent za oskrbo v urbanih območjih. Država in občine bi si zato morale prizadevati za čim večji priklop odjemalcev na plinovodno omrežje. To bi vplivalo na boljšo kakovost zraka v lokalnih skupnostih in s tem na izboljšanje bivalnih pogojev in posledično na zdravje prebivalstva.

Ob prenavljanju, obnovi, novogradnji, odločanju o zamenjavi grelnega kotla si uporabne informacije o značilnostih uporabe zemeljskega plina preberite na: www.zemeljski-plin.si.

Luka MADJAR • mali rijtar

Čas je za račune – rezultate ...

(Poročilo o delu Sveta KS LIPOVCI v mandatu 2006-2010)

V imenu sveta KS Lipovci, katerega člani smo (p)ostali od začetka do konca mandata (2006-2010) Ema Mesarič, Janko Bezjak, Franc Baligač, Alojz Sranka in Franc Cigan, (op.: Slavko Pivar

in Ivan Zajc sta v svetu delovala do sredine leta 2008), sem zapisal to poročilo z enim samim namenom - seznaniti širšo lokalno skupnost z rezultati našega dela - in ne samo z obljubami - kot to poteka v predvolilnem obdobju. V svetu KS Lipovci sem deloval 8 let; v

prvem mandatu kot tajnik, v drugem kot predsednik. Ves čas mojega dela v svetu KS in nasploh v mojem življenju velja, da štejejo samo REZULTATI. Ker smo si ljudje različni, se zavedam, da vsi niste popolnoma zadovoljni z rezultati in tako je prav pod predpostav-

ko, če je to taktika pozitivnega in realnega »pritiska«. Kako priti do želenih rezultatov, pa je v domeni vsakega posameznika.

Na tej poti je bilo večkrat težko in naporno, a nikoli pretežno, večkrat pa tudi prijetno – a zmeraj odgovorno. Vesel sem, da sem skupaj s preostali mi člani sveta uspel realizirati program našega dela v obeh mandatih, zato se lahko po osmih letih s ponosom umaknem in se spet posvetim »svojemu vsakdanjiku«, polnemu izzivov, ki so – iskreno povedano – bili večkrat postavljeni na »drugi tir«. Upam, da tudi na ta način pomagam svojemu kraju in NOVIM obrazom, ki jim je potrebno dati priložnost za delo v naši KS, da nadaljujejo transparentno zastavljeno »nouvo lipovsko pout« v zadovoljstvo nas vseh...Verjamem, da bo potem njihovo mandatno poročilo polno – še boljših rezultatov...in da ostane naša resnica: »V LIPOUvcih je LIPOU!«

Hvala vsem za sodelovanje.

Svet KS Lipovci je imel v iztekajočem se mandatu 27 rednih in 15 korespondenčnih sej, na katerih je sprejel 420 sklepov, napisanih pa je bilo več kot 600 uradnih dopisov... O vseh izvedenih aktivnostih smo podrobneje poročali v Lipovski poutici, informativnem listu Sveta KS, kateri je izšel 25-krat in tudi na spletni strani: www.lipovci.si.

Najpomembnejše aktivnosti sveta KS:

1. Vučja jama; park Pinkava: v skladu s sklepom zbora krajanov in s pogodbo s koncesionarjem (Cestno podjetje MS) je uspešno izpeljan in zaključen projekt »Izkoriščanje in sanacija gramoznice Vučja jama«. Zgrajene so brežine in zasajena drevesa, postavljenih je 10 masivnih klopi in košev, okrog gramoznice je utrjena sprehajalna pot, vhod v gramoznico je asfaltiran. Na ARSO je dana pobuda/zahteva za prenos parcele Vučja jama na KS Lipovci. V parku Pinkava (nekdanje vaške

grabe) je postavljen ročni vodnjak, 2 klopi in 2 koša ter zasajeni 3 javorji.

2. Kanalizacija: uspešno je končana izgradnja sekundarnega kanalizacijskega omrežja; po sklepu sveta KS in potrditvi zbora krajanov se 286. upravičencem sofinancira izgradnja v višini 875,36 EUR iz odškodninskih sredstev »Vučje jame«.
3. Ceste, poti, kolesarske steze: na novo je preplastenih nekaj asfaltnih odsekov, sproti so bile sanirane udarne jame na asfaltiranih površinah, postavljena so dodatna cestna ogledala in druga cestna signalizacija, dokupljeno je zemljišče in na njem zgrajena kolesarska steza od krožišča proti notranjosti kraja in ob betonarni proti železniški postaji. Ddokupljeno je zemljišče in istočasno razširjeno parkirišče ob stezi pri pokopališču, zgrajeni so 4 dodatni požiralniki meteorne vode, obstoječi so bili očiščeni/sanirani. Gramozirane so bile poljske poti in most čez potok Dobel, kakor tudi bankine na relaciji Krčevina – Vučja jama – Park Pinkava.
4. Javna razsvetljava (17 novih luči), vodovod, zazidalni načrt: poleg rednega vzdrževanja je bilo izvedeno: sanacija javne razsvetljave in električnega omrežja od h.št. 56 do h.št. 72 (vsi vodi so v zemlji, postavljenih je 5 novih uličnih luči), prav tako je opravljena rekonstrukcija električnega omrežja in javne razsvetljave od kolesarske steze do vključno zaselka pri železniški postaji, kjer so zdaj vsi vodi v zemlji in postavljenih 5 novih luči, sanacija dela električnega omrežja na Tratah in na Bregu, sanacija (2 novi luči) v ulici pri h.št. 126, potem 2 novi luči pri igrišču, 1 nova luč pri h.št. 34a, 1 dodatna luč na Tratah ter 1 pri vaškem domu. Pri ŠRC je izvedena razširitev vodovodnega omrežja (cca 300 m), narejeni so priklopi novogradnjam, obnovljena je streha in vrata v vodnem

hramu; za SZ del Lipovec (pri ŠRC) je spremenjen zazidalni načrt, ki omogoča novo-gradnje, za SV del (Krčevina) je dan predlog za izgradnjo zazidalnega načrta (vsa soglasja so pobrana).

5. Spominski park, kapela: za kapelo je zgrajen spominski park, pločnik okrog kapele ter postavljena spomenika slikarjema Jakobu in Izaku in vodna fontana kot spomin na naš usahli potok Pinkava; sofinancirana je izgradnja stopnic na »kor« in zamenjava vrat v kapeli.
6. Vaški dom: v celotnem domu je montiran armstrong strop z novo razsvetljavo, popolnoma je obnovljen prostor in montirana nova kuhinja z vsemi aparati, v vseh prostorih so montirane talne zaključne letve, notranjost doma je prepleškana, nabavljene so nove zavese, pri zadnjem vhodu je montiran nov vetrolov, v dvorani so montirane nove - dvojne stopnice za na oder, nabavljeni so info pripomočki (projektor, platno, kamera, digitalni foto aparat, večfunkcijska naprava, računalnik), prenovljen in »oživljen« je vaški vodnjak in ograja pri vaškem domu...Del sredstev za vse te aktivnosti je bil pridobljenih s prijavo na javni razpis.
7. ŠRC: zgrajeno je ograjeno igrišče za odbojko na mivki, okrog hokejskega in nogometnega igrišča je v celoti obnovljena ograja, postavljene so nove - pokrite klopi na hokejskem igrišču, v celoti je preplasteno nogometno igrišče, urejena je okolica (zasajena drevesa, dodatni tlakovec, stoječi »šanki«), obnovljena sta vrtna paviljona in odvodni žlebovi na objektu, urejen je nov električni dovod z dvotarifnim števcem... Nekaj teh del so izvedli športniki sami.
8. Pokopališče in poslovilna vežica: popolnoma je prenovljena/dograjena poslovilna vežica (finančno najzahtevnejši projekt), v njej je vgrajeno umetniško delo – pie-

- ta, na kateri sta Jezus in Marija, dodatno je urejena okolica, nabavljen je nov kontejner za smeti in obnovo kip Jakobovi materi.
9. Javna dela: nabavljen je bil dodatni drobní inventar in pripomočki za izvajanje javnih del (ročna kosilnica, traktor za košnjo s prikolico...), obnovljene (ena je dodatna-nova) so vse info točke. Naši javni delavci, društva in nekateri posamezniki dostojno skrbijo za urejenost in promocijo našega kraja.
 10. Komunalni prispevek: izdanih je bilo 23 potrdil o plačanih komunalnih prispevkih za nadomestne oz. novogradnje.
 11. Prireditve in sprejemi: vsako leto smo v marcu organizirali sprejem za dekleta, žene, matere in (pra)babice, v aprilu izvedli spomladansko čistilno akcijo, v novembru pripravili sprejem za starejše krajané, na božični večer smo tradicionalno obdarili vse novorojence. Malčkom vrtca – enota Slamica Lipovci

- sofinanciramo božično novoletno darilo, sodelujemo in pomagamo pa tudi na prireditvah rekrutov... Posebej uspešno je bilo državno gasilsko mladinsko tekmovanje, kjer smo prav tako pomagali...
12. Podpora društvom: podpiramo in sodelujemo pri realizaciji projektov naših društev, klubov, odborov in organizacij - vse za promocijo naše KS.
 13. Informiranje, spletna stran: izdaja letnega krajevnega glasila Lipovska pout (štirikrat) in informativnega lista Lipovska poutica (25 krat); odprtje lastne spletne strani: www.lipovci.si, ki je sproti ažuriranja.
 14. Odprti projekti in POPOTNICA novemu svetu KS Lipovci: izgradnja primarne kanalizacije, nadaljevanje preplastitve in sanacija cest z ureditvijo odvodnjavanja in položitvijo elektrovdov v zemljo, vključno z novimi - še neasfaltiranimi ulicami, pločnik od krožišča »križ« do

vaškega doma in ureditev avtobusnega postajališča z mini parkom na Tratah, nadaljevanje ureditve vaškega jedra s krožiščem in pločnikom okrog kapele z nadaljevanjem pločnika do gasilskega doma, nadaljevanje ureditve pokopališča (ograja, tlakovec, obnova zvonika), postavitve ovir za omejevanje hitrosti, nadaljevanje sanacije in dograditve javne razsvetljave, tematska Lipovska pout, celostna prenova ŠRC, nadaljevanje ureditve okolice v Vučji jami, podpora vsem društvom, klubom...in ne nazadnje – tudi nadaljevanje informiranja nas vseh – o načrtih, aktivnostih in rezultatih... za vse to bo potrebno veliko volje, energije in sodelovanja, predvsem pa uspešnih prijav na razne razpise nepovratnih sredstev - skupaj z Občino Beltinci. Naj bo pot v novem mandatu in naprej srečna, zadovoljna in uspešna!

*Franc CIGAN •
Predsednik sveta KS Lipovci 2006-2010*

40. mednarodni folklorni festival

Jubilejni mednarodni folklorni festival se je odlikoval po bogatem programu, ki je bil seveda primeren praznovanju in dokazal, da pomen in privlačnost festivala še nista opešala, kar daje upanje, da bo na isti način živel tudi v prihodnje.

40. festival je bil v razporeditvi nekoliko drugače zasnovan, saj je bila njegova otvoritev povezana z etnološko zanimivim prikazom izdelovanja »cigla« v Melincih in prižiganjem ciglarske peči. Vsekakor si melinčki organizatorji zaslužijo najvišjo pohvalo, saj so žganje »cigla« obiskovalci lahko spremljali ves čas festivala. Privlačen začetek se je potem nadaljeval z večerom etno glasbe, ki so ga oblikovali Marko banda, ženska pevska skupina »Srake« iz Maribora, pevec Regina in Vlado Poredoš

ter glasbena skupina cimbalista Adama Bicskeya. Nenavaden večer, ki je pojem etno glasbe razširil, saj je poleg ljudske glasbe vanjo vključil tudi popularno in celo kavarniško glasbo. »Srake« so na lahkoten način predstavile vrsto manj znanih ljudskih pesmi, Regina in Vlado Poredoš pa najbolj znane prekmurske, pri čemer se je slednji mučil s preveč visoko nastavljeno intonacijo spremljave. Mogoče bi bilo bolje, če bi se sam spremljal s kitaro. Ansambel Adama Bicskeya pa je igral vse, od popevk do klasične in narodnozabavne glasbe, torej to, kar se je igralo in se še igra po kavarnah. Privlačen večer je privabil v park veliko obiskovalcev, ki so z zadovoljstvom in odobravanjem spremljali izvajalce, predvsem domače.

Drugi večer se je začel na dvorišču parka s predstavitev razstave ob 40-letnici festivala in njenih avtorjev ter ob sodelovanju tamburašev. Razstava je bila odlično pripravljena, zaradi številnih fotografij tudi prepričljivo dokumentirana, seveda predvsem po zaslugi kronike, ki jo je štirideset let pisala Milica Šadl in prizadevnosti oblikovalke razstave, Dragice Kolarich. Prijetna dopolnitev je bila razstava znamk, ki se vsebinsko navezujejo na izročilo, festival in druge sorodne dogodke. V nadaljevanju smo bili priča najbolj privlačnemu dogodku festivala, ko sta nastopili dve tuji skupini, madžarska manjšinska FA »Cirkolam« iz Bačke Topole v Vojvodini in »Arka-itz Añorgako Dantzariak« iz španske Baskije, obe z odličnim programom,

ki je navdušil z vzorno izvedbo, različnostjo, nenavadnostjo, predvsem pa z uživetjem v festivalsko okolje, kar velja predvsem za Baske. Malce nerodno je bilo menjavanje španske zastave z baskovsko med samo prireditvijo. To bi skupina lahko naredila neopazno prej, razen tega pa bi bilo prav, da bi baskovska zastava visela ob španski. Slovenci Baske razumemo, žal pa je Baskija še vedno del Španije in je mogoče pričakovati uradni protest španske ambasade. Upam, da se to ne bo zgodilo.

Tretji dan je nekoliko pokvarilo vreme, zato predstavitev vasi ni mogla zaživeti v taki meri kot navadno, čeprav je bil obisk, zahvaljujoč šotorom, še vedno presenetljivo dober. Večer, ob 40-letnici festivala posvečen pesemskemu in plesnemu izročilu zamejskih Slovencev, pa se je moral preseliti v kulturni dom. Komorno zasnovanemu sporedu je bilo mogoče celo v korist, ker so ga gledalci, ki so napolnili dvorano, lahko spremljali bolj zbrano. Prvi del je bil posvečen ljudski pesmi, kjer smo prisluhnili ženski pevski skupini »Stu ledi«, moški skupini »Bene« iz Žvabeka v Podjuni, mešani skupini z Gornjega Senika in ženskemu triu iz Škocjana pri Klopinskem jezeru. V drugem delu je bil na vrsti ljudski ples, ki pa ga žal niso mogle predstaviti v celoti skupine zamejskih Slovencev; tako sta ob tržaški folklorni skupini »Stu ledi« in folklorni skupini iz Gornjega Senika nastopili folklorna skupina DU »Naklo« s plesi Podjune in Roža ter folklorna skupina »COF« z rezijanskimi plesi. Večer je smiselno in z bleščečim nastopom zaključila gostujoča folklorna skupina »Zagreb-Markovac« iz Zagreba s plesi Bunjevcev, Hrvatov, ki živijo v okolici Subotice v Vojvodini. Kljub dolžini je občinstvo prireditev spremlalo z zanimanjem in odobravanjem, z njo je bil zadovoljen tudi njen pokrovitelj in častni gost, minister za Slovence po svetu akademik prof. dr. Boštjan Žekš. Podobne večere bi kazalo pripraviti tudi v bodoče, saj bi jih Ministrstvo za Slovence po svetu

Pesem in ples sta tudi letos družila narode!

gotovo finančno podprlo, kar bi olajšalo pripravo festivala.

V nedeljo se je festival zaključil s prvim delom državnega srečanja izbranih folklornih skupin Slovenije z naslovom »Plesat me pelji«. Nastopile so folklorne skupine »Minerali« iz Rogaške Slatine, »Mandrač« iz Kopra, »Duplo« iz Pišec, »Jurij Vodovnik« s Skomarja, »Tine Rožanc« iz Ljubljane, »Stoperce« iz Stoperce, »Dragatuš« iz Dragatuša, »Razor« iz Tolmina in dve gostujoči »Cirkolom« iz Bačke Topole v Vojvodini ter »Zagreb-Markovac« iz Zagreba. Kot vedno je festivalsko popoldne po uvodnih besedah beltinskega župana, direktorja JSKD mag. Igorja Teršarja in slavnostnega govornika, ministra za Slovence po svetu akademika Boštjana Žekša, začela s prijetnim nastopom domača skupina, nakar sta se predstavili obe gostujoči skupini. Folklorna skupina iz Vojvodine je zaradi dolge poti domov želela nastopiti prva, brez potrebe pa je takoj zatem sledil nastop hrvaške skupine, kar je bilo zgrešeno. Vrh celotne prireditve je bil tako na začetku, nadaljevanje pa je bilo zaradi velikega števila skupin, katerih program je bil razen nekaj izjem izvedbeno, dramaturško in vizualno precej monoton, nekoliko razvlečeno in se je zato zdelo predolgo, čeprav je bila sama dolžina za festival primerna. Zaključek s plesom vseh sodelujočih je bil prijazen,

vendar splošnega vtisa ni mogel rešiti. Za potek nedeljskega popoldneva ni odgovoren organizator festivala, zato se bo o njegovem oblikovanju potrebno pogovoriti v okviru Sklada.

Ob festivalu sta potekali delavnici o ljudskem petju in inštrumentalni glasbi; prvo sta vodili Adriana Gaberšček in Vesna Sever, za drugo je skrbel Tomaž Rauch, vsi trije pa uspešno in v skladu z znanjem udeležencev, ki se jim je bilo v načinu dela potrebno sproti prilagajati.

Organizacija festivala je vsaj za zunanjega opazovalca potekala tekoče, oder je bil lepo pripravljen, pred dežjem zavarovan, skupine so imele dovolj časa za vaje, ob preselitvi v kulturni dom ni bilo nikakršnih težav in tako je večer tekel brez zastojev. Primerno je bilo tudi ozvočenje, tako zunaj kot v kulturnem domu. Vsi trije napovedovalci so sproščeno in s humorjem predstavljali skupine in posameznike ter njihov program.

Mednarodni folklorni festival v Beltincih je tudi letos upravičil svoj sloves, ki ga ima zaradi kakovosti, predvsem pa topline in domačnosti. Z bogato vsebino je presegel dosedanje, kar je bilo glede na visoki jubilej tudi pričakovano. Hvala in čestitke vsem, ki so ga pripravljali.

Mirko RAMOVŠ • mali rijatr

Vestičke iz KUD-a Beltinci

Minilo je že kar nekaj časa od takrat, ko smo vam posredovali novice o delovanju našega KUD-a.

Bilo je dosti nastopov po festivalu, in sicer so naši plesalci in tamburaši nastopili s celovečernim programom v Litiji na povabilo njihovega kulturnega društva.

V Ptuj so se folkloristi udeležili predstavitevnega sejma prekmurskih dobrot, sodelovali pa tudi na tradicionalnem sejmu prekmurske gibanice in šunke v Moravskih Toplicah.

Naša folklorna skupina je bila izbrana za nastop na največjem folklornem festivalu v Sloveniji - »FOLKLART« Festivalu na Lentu v Mariboru, kjer so opravili zelo dober nastop, kar je istočasno tudi veliko priznanje naši folklorni skupini.

Na predlog JSKD iz Ljubljane smo se udeležili 40. jubilejne povorke narodnih noš v Kamniku. Čeprav smo imeli kar nekaj težav, smo dostojno predstavili naše noše, pozvačina in naš kraj. Bilo je nepozabno doživetje, saj se je pred 50 000 obiskovalci zbralo nad 2500 narodnih noš, med njimi pa je bil tudi predsednik države, dr. Danilo TÜRK s sopogo.

Naši tamburaši so na povabilo Slovenske samouprave iz Budimpešte obiskali rojake iz Porabja, živče v Budimpešti, in jim pripravili lep kulturni program. Bilo je pristrčno srečanje 12 slovanskih narodov in Grčije na Trgu kulture.

Ogledali smo si kulturne znamenitosti, spomenik neznane junaku, letališče, predsedniški dvor, katedralo Svetega Štefana, panoramski pogled na

Budimpešto je bil prelep. Bogata kulturna in stavbna dediščina, ki jo obnavljajo in jo obiskujejo številni turisti iz vsega sveta, je resnično vredna ogleda.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem našim porabskim prijateljem za povabilo in upam na še kakšno srečanje.

V jesenskem delu bomo sodelovali s programom ob spominski slovesnosti prof. Jožeta Grleca.

Sodelovali bomo v kulturnem programu ob jubilejnem Martinovem pohodu, nastopali v Monoštru na Madžarskem in še bi lahko naštevale.

Jesen pa je tudi čas, ko pričenjamo naše tradicionalne Grajske večere.

Do naslednjih novičk vas lepo pozdravljam.

Lizika ZADRAVEC • mali rijatr

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Murska Sobota je odprto navzven

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Murska Sobota in Feherbottal a Kerka Menten iz Lentija (društvo slepih in slabovidnih Lenti - Zala) sta v Lentiju na Madžarskem 12.6.2002 podpisali dogovor o sodelovanju.

Cilj obeh društev je takrat bil ljudem z okvaro vida omogočiti čim bolj polno in kvalitetno življenje. Obe strani sta se zavezali, da se bosta trudili čim bolj spoznati delovanje obeh društev, tako na področju delovanja kot na področju izvajanja posebnih socialnih programov, prilagojenih slepim in slabovidnim osebam. Sodelovanje se je v teh letih nadgrajevalo - priključilo se je Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ptuj in društvo slepih iz Szombathelya - Vaš.

Rezultat teh sodelovanj je bilo v soboto, 3.7.2010, izvedeno 6. tradicionalno srečanje v vrtnem kegljanju in prilagojenem šahu za slepe in slabovidne osebe. Tekmovanje se je odvijalo

Vesele zmagovalke!

lo na različnih lokacijah: šah v hotelu Diana, Slovenska 52, Murska Sobota in vrtno kegljanje v bližini doma upokojencev v Murški Soboti, Kocljeva 4, Murska Sobota.

150 prisotnih oseb je skupaj s tek-

movalc, spremljevalci, družinskimi člani, prostovoljci, povabljenimi funkcionarji in vsemi tistimi, ki so pomagali pri premagovanju komunikacijskih ovir, plemenito stremelo k uresničevanju ciljev - h graditvi dobrih

partnerskih odnosov znotraj slepih in slabovidnih v Medobčinskem društvu slepih in slabovidnih Murska Sobota, Medobčinskem društvu slepih in slabovidnih Ptuj, Lenti – Zala in Szombathely – Vaš.

Kot je izpostavil predsednik MDSS Murska Sobota, Anton Tonček Kos, je bil cilj projekta olajšati vsakdanje

življenje slepih in slabovidnih oseb z zdravim življenjskim slogom, zagotavljanje pogojev za kakovostno življenje in pomoč slepim in slabovidnim pri ponovnem vključevanju v socialno mrežo in zmanjševanje predsodkov v družbi, kjer živijo osebe z okvaro vida.

Z vzpostavitvijo socialne mreže preko meja in informiranjem slepih in sla-

bovidnih oseb se utrjuje družbeni stik v lokalni mreži in v EU.

Naj zaključim: Bodimo zgled vsem invalidskim organizacijam, saj imamo svoje 60. letno izročilo, obogateno z inovativnostjo in izkušnjami, ki sledijo znani misli Williama Shakerpeare: »Edina tema, ki obstaja, je neznanje«.

Marjeta GRABAR • mali rijatr

Prekmursko osteološko društvo s sedežem v Murski Soboti

Društvo za osteoporozo, ki se lahko pohvali z lepim številom članov iz naše občine, je zelo dejavno.

Organiziramo razne aktivnosti: hojo, kolesarjenje, plavanje, predavanja o zdravem in boljšem ter kakovostnejšem življenju in terapevtsko telovadbo.

V društvu delujejo tudi razni talenti (pevci, pesniki, pisatelji, humoristi ...). Ob tej priložnosti objavljamo pesem, ki se je porodila eni od naših članic med telovadbo.

Marija HORVAT • mali rijatr

TELOVADBA

V telovadnici, tam na parketu,
v ritmu žene plešemo svoj ples.
Se raztezamo, obračamo na tleh,
čutimo pa težo svojih let.

Noge gor, spusti, skrči, stegni
glas odmeva, trdo delo, maščoba teče,
se poklekne in sklanjamo do tal,
če Alah bi pomagati nam znal.

Gospa Sandra šteje,
dva dva, tri dva, štiri dva in pet,
kmalu že je vaj deset.

Nas glasba spremlja,
Šerfezi poje,
v srcu pa toplo je.

Naš rekvizit so tudi palice,
ki merijo višino in širino
naše zadnjice.

Se Anica tam hihita,
ker Mimika miru ne da.
Tako se sprošča, telovadi
in naša osteoporozo zdravi.

Rezka MATAJ • mali rijatr

4. pokrajinska razstava v Ljutomeru

Na povabilo Komisije za kulturo in izobraževanje pri Pomurski pokrajinski zvezi društev upokoencev za udeležbo na 4. pokrajinski razstavi v Ljutomeru se je odzvalo 26 posameznic in posameznikov iz devetih društev upokoencev na obeh bregovih reke Mure. V Galeriji Ante Trstenjaka v Ljutomeru si je likovna dela upokojenk in upokoencev moč ogledati do 30. septembra.

Slovesna otvoritev tokratne že 4. pokrajinske razstave je bila v četrtek, 9. septembra ob 19. uri, ko so v uvod slovesnosti zaigrali tamburaši Bisernice, skupine glasbenikov Društva upokoencev Ljutomer. O vsebini razstave je govoril direktor galerije v Ljutome-

V programu je nastopila tudi recitacijska skupina društva Upokoencev Ljutomer

ru, Srečko Pavličič, in med drugim dejal: »...Po začetnih spoznavnih vsebinah in tudi zapletih smo postali skorajda stari znanci in mnogi, tako med razstavljalci kot obiskovalci, so pri nas domači ali so se imeli možnost predstaviti javnosti tudi s samostojnimi zaključnimi projekti. Nekako smo se navadili eden na drugega in razumeli potrebe ter pričakovanja glede medsebojnega sodelovanja. Če kaj, je najbolj konkreten odraz vsega navedenega današnja razstava, ki kljub pestrosti imen in likovnih stvaritev deluje tako, kot bi v vsaki galeriji od tovrstne produk-

cije tudi pričakovali... Ob znanih razmerah med tržnim povpraševanjem in umetniško ponudbo velja zaključiti z mislijo, da tudi ljubiteljski likovni ustvarjalci kreirajo umetnostne poti in čas le, če s svojimi deli izpovejo nadarjenost in znanje, ne oziraje se na ponujeno (denarno) vrednost, kjer se prej izbere pozlačen okvir ali stokrat naslikan motiv, kot pa resnično umetnost, ki veje iz ustvarjalca samega.«

V kulturnem delu programa je nastopila še recitacijska skupina Društva upokojencev Ljutomer, razstavo pa je odprl predsednik Pomurske pokrajine

ske zveze društev upokojencev Mirko Lebarič, ki se je posebej zahvalil vsem, ki so svoja likovna dela postavili na ogled javnosti. Ti prihajajo iz društev upokojencev Ljutomer, Lendava, Tur-nišče, Murska Sobota, Puconci, Can-kova, Tišina, Radenci in Gornja Rad-gona. Kot članica likovne sekcije pri Društvu upokojencev Murska Sobota razstavlja svoje delo (Kovačnica, akril na platnu) tudi Marija Makovecki iz Beltinca.

Filip MATKO • mali rijar

Izlet v Ljubljano

Društva za bolnike po možganski kapi (CVB) so organizirala izlet v Ljubljano. Iz Pomurja so se ga udeležila: »Štrk« Črenšovci, Murska Sobota in Lendava. Gostitelj je bilo tokrat društvo iz Ljubljane.

Zjutraj smo morali zgodaj vstati, saj je bil odhod izpred »Merkatorja« V Beltincih ob 4.15. Peljali smo se do Lendave, kjer je vstopilo še nekaj izletnikov. Zavili smo še v Črenšovce in Srednjo Bistrico do Veržaja, kjer so vstopili zadnji potniki. Na avtocesto smo se priključili pri Vučji vasi in dobre volje krenili proti Ljubljani. Na poti smo imeli dva postanka, na poči-

vališču Tepanje in Lukovica, kjer smo se malo razgibali, eni so se olajšali na WC-ju, skoraj vsi pa so šli na kavo ali kako drugo pijačo.

V novi športni park Stožice smo prispeli okoli 9.00. Ogledali smo si dvorano in nogometni stadion. Sam sem ugotovil, da je potrebno še mnogo tega postoriti in da bo šlo še mnogo denarja. Najbolj pa me je motilo, ko je žena hotela odvreči odpadke, pa ni našla nobenega koša za smeti.

Po ogledu smo šli na kosilo v gostilno »Livada«. Nekateri so se zape-ljali z ladjico po Ljubljani, midva z ženo pa sva posedela na terasi s pred-

sednikom društva Tolmin, Dimitrijem Kovačičem in njegovo sopotnico ter s Karmen iz Litije. Ob prijetnem klepetu in lepem vremenu je čas hitro mineval. Okoli 17.00 smo se podali proti Pomurju. Spotoma smo se ustavili še na Trojanah zaradi slastnih trojanskih krofov. Z ženo Slavico sva izstopila v Beltincih, kjer sva imela avto. Kljub pozni uri sva se malo izmučena, vendar zadovoljna, z mislijo na ponovno snidenje, odpeljala proti domu.

Slavko ŠEBJAN • mali rijar

8. mednarodni spust murski ladij - Mura 2010

Leto se že preveša v čas, ko se na Muri in ob njej zaključujejo dogajanja, ki so čez leto privabila kar nekaj sto ljudi od blizu in daleč in ti so verjetno dobili močan vtis, ki ga prej niso pričakovali - to so zgodbe, zgodbe, ki jih piše Mura.

Tudi letos smo se čolnarji iz Doležljavja udeležili že 8. mednarodnega spusta murskih ladij, kjer je dvaindvajset čolnarjev zastopalo Občino Beltin-

cijo. Zelo smo bili veseli in ponosni, da smo lahko tudi letos zastopali našo občino, poleg tega pa smo doživeli edinstveno gostoljubje pokrajine in ljudi ob Muri in se naužili njenih lepote neposredno iz čolna. Letos je bilo na spustu pričakovati rekordno udeležbo, na koncu pa se je sto štirideset kilometerske poti od Cmureka do Domašincev udeležilo dvesto petdeset udeležencev iz Avstrije, Slovenije, Hrvaške in Madžarske.

Naša pot se je začela nekaj minut po peti uri zjutraj, ko smo se zbrali na »gornjem koncu« naše vasi in se podali na pot proti Avstriji. Postanek v Žepovcih, kjer nas vsako leto pričaka naša nekdanja sovaščanka Pavla s kavo in prigrizkom, ima za nas poseben čar in zadovoljstvo, saj nas vedno znova gostoljubno sprejme in nam s tem nekako poda veselo popotnico za naprej. Ob osmih smo štartali iz Cmureka. Prvi postanek je bil v Bad Radkers-

burgu in Gornji Radgoni, nato v Petanjcih, Izakovcih, Melincih in Gibini. Prvi dan spusta smo zaključili na hrvaškem v Sv. Martinu na Muri. Na Melincih so ob postanku pripravili tudi sprejem za vse udeležence, v sklopu ciglarskih dnevo prikazali različne običaje stare obrti ter javno tribuno z naslovom Zaščita reke Mure in rakavov v luči gradnje hidroelektrarn na Muri. Ob postankih na poti so povsod pripravili krajši kulturni program; letos se lahko po dolgi letih spet pohvalimo Slovenci, ki smo prednjačili pred vsemi. Po prenočitvi v Žabniku smo naslednje jutro najprej pozajtrkovali »po naše«, nato pa nadaljevali z vožnjo in se najprej ustavili v Murskem Središču, nato pa v Podturnu. Zanimivo je, da smo v Podturnu srečali rojaka iz Odranec, ki nas je gostoljubno pogostil s pijačo in skupaj smo se na hrvaški strani Mure družili še kar nekaj časa. Sledilo je srečanje udeležencev spusta na tromeji in sicer na Madžarski strani, prihod v Domašinec pa je bil prava pika na i celotnega dvodnev-

Spust po Muri je uspel tudi letos.

nega druženja, saj nas je na bregovih Mure pričakala tisočglava množica domačinov, ki je z aplavzom nagradila cilj spusta murskih ladij 2010.

Vsako leto se naša trasa podaljša za nekaj kilometrov bližje izlivu Mure v Dravo, zato vsi tisti, ki na spustu sodelujemo že od samega začetka, upamo, da se bo spust nekda le zaključil tam

ob Dravi, kakor smo si zadali cilj že pred nekaj leti.

Naj nas vse udeležence spusta murskih ladij 2010 skozi dolgo zimo spremlja refren našega prijatelja: »ostala si vedno ista«. Drugo leto se spet vidimo tam, kjer zgodbe in spomine piše Mura.

Marko ŽIŽEK • mali rijatr

Razstava akvarelov Garyja Bukovnika

Društvo za napredek umetnosti Aquila Lipovci je nosilec likovne in razstavne dejavnosti v Občini Beltinci. V sklopu svojega programa dela, poleg vsakoletne likovne kolonije in z njo povezanih aktivnosti, društvo organizira tudi razne druge likovne razstave.

V navezi s Kulturnim centrom Delavski dom Zagorje, s katerim društvo prijateljsko sodeluje že dalj časa, so bili vzpostavljeni kontakti s Slovensko izseljensko matiko. Le-ta je bila glavni organizator razstave akvarelov ameriškega slikarja slovenskih korenin Garyja Bukovnika, partnerji pa so bili še Urad vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Mestni muzej Idrija, Kulturni center Delavski dom Zagorje, društvo

Kustosinja Monika Ivančič Fajfar je odprla razstavo akvarelov ameriškega slikarja slovenskih korenin

Aquila Lipovci in Občina Beltinci.

Razstava akvarelov z naslovom »Razpuščena svoboda pobeglih šopkov« je bila odprta v več krajih v Sloveniji, septembra pa je prispela tudi v Beltince. Gre za akvarele velikega formata, motiv avtorjevih tihožitij pa je skoraj izključno rezano cvetje z vso pestrostjo barvnega spektra.

Odprtje razstave v prostorih beltingskega gradu je bilo v četrtek, 9.9.2010, odprla pa sta jo kustosinja razstave Monika Ivančič Fajfar, ki je podrobneje predstavila umetnika, njegovo delo in slike, ter Janez Rogelj, glavni tajnik Slovenske izseljenske matice, ki je izrekel nekaj misli o izseljenstvu in iskanju slovenskih ko-

renin. Preko projektorja je bil prikazan tudi predstaviteni film o avtorjevem delu, tako da je bil avtor tudi, vsaj vizuelno, prisoten na odprtju razstave.

Za kulturni program ob odprtju je poskrbela glasbena skupina KD Marko Beltinci.

JoP • mali rijatr

Pet let delovanja Društva čolnarjev Dokležovje

O pastirskih ognjih, ki so ugasnili, je pisal že po našem mnenju eden izmed največjih ljubiteljev in čvarjev reke Mure, Štefan Smej, in njegova filozofija o naši reki in ljubezen do nje je nekako vodila tudi naše društvo vse do letošnje jeseni, ko zaključujemo uspešno leto in s tem tudi že peto leto našega delovanja.

Ta doba je za sabo pustila kar nekaj sledi našega dela, včasih v težkih, včasih v skoraj nemogočih razmerah, pa vseeno sta nas samo naša volja in zagnanost vodila, da smo zadane cilje resničili. Ker iz malega raste veliko, je »raslo« tudi naše društvo, ki dandanes šteje že nekaj štirideset članov, ki so aktivni na spustih, delovnih akcijah, raznih prireditvah v sklopu društva in drugje, zato je še toliko večje zadovoljstvo pisati o tem, da se »nekje nekaj vidi«.

Ko nismo bili na vodi, smo se pozimi dobivali v vaškem domu, kjer smo organizirali potopisna predavanja naših članov, vodniki pa smo se izpopolnjevali na internih predavanjih, kjer smo obnavljali znanja in preučevali nevarnosti na vodi.

Ko pa je prišla pomlad, smo vsako leto začeli z aktivnostmi takoj po veliki noči, ko smo položili čolne v roke reki, ki nas je popeljala »dol« po njej. Letos smo s ponosom predali namenu naše društveno vozilo, ki smo ga s pomočjo donatorjev in sponzorjev nabavili že v začetku leta. Skozi dobo petih let se je za varno in uspešno delovanje društva

nabralo toliko opreme, da smo jo bili prisiljeni shraniti v takšnih prostorih, ki izpolnjujejo vse pogoje in standarde za hrambo, zato smo s pomočjo KS pristopili k urejanju novih društvenih prostorov v vaškem domu in ob koncu leta bomo z deli tudi zaključili.

Najraje smo se seveda srečevali na Muri, na naših spustih in teh v petih letih ni bilo malo. Poleg promocijskih spustov smo prirejali še druženja našega društva z drugimi društvi iz regije in cele Slovenije, ostale pa so zgodbe v srcih ljudi, s katerimi smo se družili. Marsikateri Slovenec, Nemec, Francoz ter še kateri prebivalec Evrope zdaj ve, da Mura ne teče, ampak se vali, da so jo med vojno prečkali tudi Rusi, ki so občutili njeno moč, slišali so o mlinih, o murskih vilah in drugič bitjih, ki so se in se še potikajo tu okoli, o zlatu, ki so ga izpirali iz reke...Tu so še ribe in »ljubezen« na otoku in tako naprej vse do Gibine, kjer se vse konča. Pa ne z Muro, ampak z vsem tistim, kar ponuja slovenska Mura.

Tudi kose so pele, ko je bilo potrebno pokositi travo ob našem privezu, nismo pa pozabili niti na naravo, zato smo posadili tudi kar nekaj dreves

in rožic, ki so se bohotile ob cestnem mostu čez Muro pri Dokležovju, zato so ta kraj opazili tudi mnogi mimoideči, ki so se ustavljali, da bi se sprostili in odpočili od napornega vsakdana. Večkrat je veter ponesel čez Muro dišave pečenih dobrot, ki so se pekle ob Muri, dišalo je po klobasah, po ribah in česnu in še čem in vsak je moral priznati, da nikjer ne tekne tako, kot ob Muri.

Zdaj prihajajo drče in s tem močje tudi novi izzivi za nas. Prihajajo drugi pogoji za čolnarjenje po Muri. Prihajajo pa tudi novi ljudje z novimi idejami in cilji ter z voljo do dela, zato ni bojazni, da delovanje društva čolnarjev v bodočnosti ne bi želo uspehov, posejanih na njivi želja. Naj gorijo čolnarski ognji tudi v bodoče, kajti škoda bi bilo, da ugasnejo, kakor so ugasnili pastirski.

Naj naša, večkrat kalna, v mursko šumo ujeta reka, pušča za sabo še naprej zgodbe življenja in to seveda s pomočjo vseh tistih, ki so jih krojili do sedaj, v upanju na nove. Hvala vsem, ki ste in boste ostali del te zgodbe.

Marko ŽIŽEK • mali rijatr

MALI RIJTAR

Tajska in Laos

Enajst dni in Laosa sva imela zado-
sti. Vreme se je skisalo, cene visoke,
vozniki tuk tukov so naju hoteli obra-
ti na vsakem koraku, pajki v sobah...
Zato sva sklenila, da čisto spremeni-
va najine načrte in izpustiva Kambo-
džo ter raje izkoristiva dober mesec, ki
nama je še ostal, za del Tajске, kamor
le redko zaidejo turisti. Iz Pakseja v La-
osu vozi direktni avtobus za Ubon Rat-
chathani, zato sva se nameravala naj-
prej ustaviti tam. Kakšno naključje
– tam so ravno praznovali festival sveč,
ki označuje prihod deževne dobe. Na-
črtovani enodnevni postanek sva tako
raztegnila na štiridnevne.

Ubon Ratchathani, mesto in pro-
vinca na vzhodu Tajске. Nahaja se
približno 600 km od Bangkoka. Ime
pomeni »Kraljeva zemlja lotusovih cve-
tov.« In res jih lahko najdemo vsepo-
vsod. V njem živi 106.552 prebivalcev.
Mesto je konec 18. stoletja ustanovil
Thao Kham Phong med vladavino
kralja Taksina Velikega. Do leta 1972
je bila Ubon Ratchathani največja
provinca na Tajskem, sedaj je na pe-
tem mestu. Ubon Ratchathani leži na
severnem bregu reke Mun, na južnem
bregu pa je njegovo predmestje Warin
Chamrap. Ubon je doživel znatno rast
med drugo svetovno vojno, ko so Ja-
panske vojaške sile razširile železnico
od Bangkoka do Warina z delom voj-
nih ujetnikov. Med vietnamsko vojno
so vojaške sile ZDA v mestu zgradile
bazo kraljevih vojaških sil, ki je sedaj
tudi potniško letališče.

Ubon je najbolj znan po vsako-
letnem festivalu sveč, ki se odvija ko-
nec julija in označuje prihod deževne
dobe. Dan pred začetkom prinesejo ve-
like skulpture iz voska v Tung Sri Mu-
ang, glavni park v središču mesta, da
jih okrasijo in nato razstavijo. Zvečer
se odvijajo procesije s prižganimi sve-
čami skoraj v vseh mestih po Tajskem,
da se prinesejo sveče v vse budistične
templje. Glavna procesija v Ubonu pa

Eksotika Vzhoda na vsakem koraku.

se odvija naslednji dan, na jutro Wan
Kao Panse. S svečami na vozovih para-
dirajo skozi mestni center, spremljajo
pa jih predstavniki posameznih pokra-
jin oz. okrožij. Največkrat so to plesal-
ke ali glasbeniki v tradicionalnih obla-
čilih.

Vsaka sveča predstavlja lokalni
tempelj ali kaj pomembnega iz okrož-
ja. Najbolj dekorirane verzije so z mo-
tivi iz hindujske in budistične mito-
logije, narejene iz lesa ali plastike in
oblečene v vosek. Teh sveč nikoli ne
prižgejo. Ker je zelo vroče, težko poskr-
bijo, da bi ves čas proslave skulpture
ohranile isto obliko. Vosek se v veliko
primerih zmehta, odlepi in odpade.
Da bi to čim bolj preprečili, skulpture
redno polivajo s hladno vodo.

Midva sva prišla v mesto le nekaj ur
pred glavno proslavo, na kateri pode-
lijo nagrade najboljšim ustvarjalcem.
Potem, ko sva končno našla namesti-
tev v enem izmed hotelov, sva odšla v
center, da bi si ogledala te velikanske
stvaritve. Sprehajala sva se med množico
ljudi, ki so prav tako prišli pogledat
te čudovite izdelke. Vse to je spremlja-
la glasna glasba, ki so jo predvajali iz
velikih zvočnikov na kamionih. Šla sva
čez park, ki je v tem času ena sama ve-

lika tržnica, do ceste, na kateri so bile
že postavljene tribune za ogled finalne-
ga dogodka. Na tej tržnici se je dalo
dobiti vse: od hrane, do ročno izdelanih
izdelkov, celo človeške zobe si lah-
ko kupil. Ker sva bila tam kakšno uro
pred začetkom prireditve, sva dobila
odlične sedeže, ravno nasproti glavne-
ga odra. Ob sedmih se je nabralo toli-
ko ljudi, da vsi niso imeli prostora se-
diti. K sreči sta voditelja govorila tudi
v angleščini, čeprav nas je bilo turistov
malo. Najprej so podelili nagrade po-
sameznikom za različne dosežke, nato
pa je sledila parada. Vse skulpture, od
največje do najmanjše, so na vozovih
peljali mimo tribun, pred vsako pa so
zaplesale mladenke iz tistega območja,
od koder je bila skulptura. Za njimi so
se predstavili še fantje, ki so igrali ka-
kšno tradicionalno glasbo. Po predsta-
vitvi vseh skulptur so se vse plesalke še
enkrat zbrale pred glavnim odrom in
skupaj zaplesale še en ples. Po končani
prireditvi se je dogajanje preselilo v
park, kjer je bilo zabavno do jutranjih
ur.

Naslednji dan sva se odločila razi-
skati še ostale dele mesta. Dobila sva le-
tak, sicer napisan v tajščini, kjer so bile
čudovite slike tamkajšnjih templjev.

Šla sva do najbližnjega mini busa, šoferju pokazala eno izmed slik in že sva se peljala proti prvemu templju. To je bil Wat Nong Bua, tempelj edinstvene oblike. Sestoji iz centralne stupe, na vsakem vogalu pa je še manjša stupa. Tempelj je zelo podoben tistemu v Buddhagayi v Indiji, svetemu mestu, kjer naj bi se rodil Buda. V tem času so ravno zaključevali njegovo preno, tako da sta njegovi zlata in bela barva žareli na zelenem ozadju bližnjega gozda. V letaku je bil tudi lep tempelj v obliki ladjice, ki je stal sredi vode in po nekaj poizvedovanjih sva dobila voznika mini busa, ki je vozil prav tja. Peljali smo se skoraj eno uro in na koncu pristali v manjši vasici na robu mesta. Odložil naju je pred velikanskim slonom s tremi glavami, ki je bil vstopna točka v tempeljsko območje. Wat Kan Lueang je manjši tempelj, ki se nahaja na podstavku v obliki ladjice. Na palubi so poleg templja sedeli možje, ki so poganjali ladjico. Ampak to še vedno ni bil tempelj iz slike. Šla sva malo naokoli in našla manjše jezerce, na katerem

se je v večerni svetlobi bohotil Wat Sa Prasan Suk, tempelj, ki sva ga iskala. Žal je bil zaprt, vendar nama ni bilo žal, da sva prišla, ker je bilo vse skupaj prelepo. Nazaj grede naju je ujela tema in po neosvetleni ulici sva se vračala proti glavni cesti, ki je bila oddaljena kakšna dva kilometra, kjer je bila večja verjetnost, da najdeva mini bus za nazaj. Kmalu se je ob naju ustavil črn Hillux z zatemnjenimi stekli. Okno je spustil navzdol in naju začel zasliševati. Ugotovila sva, da je vojaški policist, ki je bil v skrbeh za naju, češ da ponoči na Tajskem ni varno hoditi zunaj. Vztrajal je, da naju pelje nazaj do hotela. Ubrali smo bližnjico in se peljali skozi del letališča, kamor ne sme nihče, razen zaposlenih. To je bil najbolj luksuzni prevoz na celem njenem potovanju. Naslednji dan sva si šla pogledat Hat Wat Tai, otok na reki Mun, ki teče ob robu mesta. Otok naj bi bil velika turistična atrakcija, vendar ko sva prišla tja, se je izkazalo, da nanj že dolgo ni stopila človeška noga. Že sam dostop je bil precej težaven, ker si moral

skočiti iz zadnje stopnice do tal skoraj en meter. Sprehod po njem pa je bil skoraj nemogoč, ker je bil gosto zaraščen z grmovjem in ovijalkami. Odločila sva se še za sprehod po vzhodnem delu mesta. Odkrila sva še dva čudovita templja, drugačna od tistih, ki sva jih videla do sedaj. Zunaj sta bila polno okrašena z različnimi figuricami, živalskimi in domišljajskimi bitji, notranjost pa je bila lepo poslikana. Nazaj sva šla mimo parka, kjer se je pred dvema dnevoma odvijal festival in so šele takrat začeli počasi pospravljati. Res se jim ni nikamor mudilo.

Tajska nama bo za zmeraj ostala v spominu kot dežela, v kateri živijo prijazni ljudje, kjer je narava prečudovita in hrana kljub pripravi v obupnih higienskih razmerah odlična. Upava, da jo bova lahko še kdaj obiskala. Svoje potovanje sva predstavila v sodelovanju z DPM Beltinci tudi na potopisnem predavanju 25.9. 2010 v vaškem domu v Lipovcih.

Danijela HORVAT in Dejan SKRINJAR

Izlet v zabavišni park Gardaland

Zbudila nas je rana jutranja ura, oziroma zaradi navdušenja sploh nismo spali. 21. avgusta smo se ob dveh zjutraj, polni energije in vzhičenja, zbrali na postaji Murska Sobota. Ta naš izlet nam je omogočila Turistična agencija Klas, zato so z nami na avtobusu bili tudi drugi in ne le člani Društva prijateljev mladine.

Vožnja je bila dolga - vozili smo se celih 8 ur - vendar smo kar nekaj teh uric prespali. Okrog desete ure smo končno prispeli v Gardaland. Bili smo nekoliko utrujeni, a ko smo stopili pred velika vrata samega Gardalanda, so moči v nas kar poskočile. Pričakal nas je kratek nastop, potem pa so nas končno spustili veselju naproti - v zabavišni park. Gardaland prepletajo številne potke, ki vodijo do posame-

Imeli smo se lepo.

znih atrakcij. Razdelili smo se v poljubne skupine in tako po želji preiskali,

preizkusili in občutili vse, kar smo si zaželeli. Poskusili smo veliko stvari:

Atlantido, Kolorado, Gusarsko ladjo, Sekvojo, Blue tornado, Džunglo, 4D film,... in še veliko drugega.

Ogledali smo si tudi predstavo z delfini -bilo je zares neverjetno: inteligentna žival in navsezadnje tako pri kupna, da bi se najraje prikradla do bazena. Tudi vreme nam je bilo naklonjeno, saj je bilo vroče, vendar so ob potkah nameščeni razpršilci, skozi katere smo se sprehajali in so nas prijetno hladili. Tudi na nekaterih vožnjah

- Atlantidi, Koloradu in Džungli - nas je oblila voda, tako da tudi mokrih oblačil ni manjkalo. Bili smo utrujeni, a vse do zadnjega smo strpno korakali in preizkušali vse, kar ponuja Gardaland. Ustavili smo se v trgovinicah in kupili kakšne spominke. Še prehitro je prišla ura odhoda in zvečer okrog 21. ure smo se zbrali pri našem avtobusu.

Čeprav smo se nadvse zabavali, smo bili prav prijetno veseli vrnitve na avtobus, kjer smo se lahko konč-

no spočili. In en dva tri, že so se naše okončine povesele in oči zaprle. Izlet je bil več kot popoln, doživeli smo veliko lepega in novega. Veselimo pa se že našega novega izleta DPM, ki bo naslednje leto. Zelo smo hvaležni društvu, da nam je omogočilo in uresničilo našo željo, ki smo jo že dolgo tiho sanjali.

Se vidimo na izletu drugo leto!

Tajda HORVAT • DPM Beltinci

Uspešno izveden nogometni turnir DPM Beltinci

Društvo prijateljev mladine Beltinci je letos že tretjič zapored uspešno izvedlo nogometni turnir za vse generacije. Vreme je sicer malo nagajalo, a to ni motilo štirih ekip, ki so se tisto petkovo popoldne pomerile med seboj. Po odigranih tekmah je bil končni zmagovalec ekipa Royal Beltinci, drugo mesto so zasedli najmlajši udeleženci turnirja, Divje svinje Bratonci. Pokal za najboljšega vratarja je dobil Nejc Vertič, za najboljša strelca turnirja sta bila proglašena Tilen Karajica (Royal) in Grega Kolar (Divje svinje), ki sta zabila po 12 zadetkov, za najboljšega igralca turnirja pa je bil izbran Matej Virag (Divje svinje).

Hvala vsem, ki ste pomagali pri izvedbi 3. nogometnega turnirja DPM Beltinci, še posebej NK Bratonci, kjer se je turnir tudi odvijal. Hvala tudi vsem so-

Nogometni navdušenci

delujočim, številnim gledalcem in še enkrat čestitke omenjenim zmagovalcem.

Tadeja SRŠA • DPM Beltinci

Marki na Europeadi

>>Bilo je lepo, a tudi hitro je minilo.<< Europeade 2010 - največji folklorni festival Evropske Unije, ki je letos potekal v italijanskem mestu Bolzano. Največji pa zato, ker se ga je udeležilo kar 203 skupin iz 30 držav Evrope. Čeprav je bil festival že 47. po vrsti, se ga je letos prvič udeležila Slovenija, kar so na otvoritveni slovesnosti, ki je bila v veliki hokejski dvorani in je spominja-

la na otvoritev olimpijskih iger, posebej pozdravili. Festivala smo se udeležili folklorniki KD Marko iz Beltincev in skupina iz Škofje Loke.

Na petdnevno gostovanje, ki je trajalo od srede, 21.7., do nedelje, 25.7., smo se odpravili v sredo zjutraj. Po deveturni vožnji smo končno prispeli na sever Italije v mesto Bolzano, ki je s 100.000 prebivalci eno največjih alp-

skih mest. Tam nas je sprejel g. Heinrich, ki nas je kot naš vodič spremljal ves čas našega gostovanja pri njih. Po nastanitvi smo se odpravili na večerjo, nato pa se že prvi dan družili s skupinami iz drugih držav. Najbolj smo se ujeli z Madžari, s katerimi smo že leta 2008 skupaj gostovali v Belgiji in pa tudi z nekaterimi Grki.

Naslednji dan je bil precej naporen

za vse nas, saj so nas čakali kar trije nastopi. Dva izmed njih smo opravili zunaj, na prostem. Z vsemi močmi smo se potrudili, da sta nastopa uspela, saj so zunaj vladale zelo visoke temperature. Zvečer pa smo odplesali še tretjič. Takrat smo se tudi uradno predstavili pred mnogimi skupinami.

Ker je bil prejšnji dan tako pestro zapolnjen, nas je v petek čakal prost dan. Po zajtrku smo se odločili, da se bomo podali na ogled dveh mest. Med potjo smo se ustavili pri Gardskem jezeru, v katerem so se nekateri izmed nas tudi ohladili. Nato smo se odpravili v mesto Verono, znano po tem, da je tam nastala zgodba o Romeu in Juliji, ki je burila duhove in prebujala čustva generacij mladih zaljubljenecv. Ogledali smo si kip Julije in slavni balkon. Ko smo se odpravili nazaj proti Bolzanu, pa nas je ujel dež. Vendar nismo dovolili, da nam pokvari večer, in smo se kljub dežju družili pozno v noč. Za dobro družbo so poskrbeli >>naši muži<<, nad katerimi so bili vsi zelo navdušeni.

V soboto pa je bila na vrsti povorka, katere se je udeležilo vseh 203 skupin. Ko so nekateri bili že na cilju, smo se mi komaj podali na pot. Povorko si je ogledalo na tisoče ljudi.

Utrinek iz Bolzana

Ne bomo pozabili besed neke gospe, ki je rekla, da smo NAJBOLJŠI. Prav posebno pozornost je povsod vzbujal in bil v središču pozornosti naš >>pozvačin.<< Nad njim so bili najbolj navdušeni otroci, ker jim je delil bonbone. Po končani povorki smo se v nošah odpravili na večerjo, nato pa z vlakom nazaj v mesto, kjer smo bili nastanjeni. Da pa vožnja z vlakom ne bi bila dolgočasna, smo poskrbeli z igranjem in petjem. Ljudje so kar naprej spraševali, od kod smo, mi pa smo s ponosom povedali, da smo doma v Sloveniji. Bili so tako navdušeni, da so še,

ko smo zapustili vlak, odpirali okna in nas poslušali.

Pred nami je bil še zadnji dan. Tega smo preživeli v domačem kraju našega vodiča, kjer smo opravili tudi zadnji nastop. Zaplesali smo z domačini, sledilo je kratko druženje, nato pa smo se veselo podali na pot proti Beltincem.

Čeprav smo vsi še polni lepih vtisov iz Italije, pa lahko povemo, da smo že dobili povabilo na Europeade 2011, ki bo v Estoniji. Na to pa smo lahko posebej ponosni!

Nives MARIČ • mali rijtar

Novice kulturnega društva »Marko«

Trenutno je dejavnost v Kulturnem društvu »Marko« zelo pestra. Obeta se zelo zanimiva jesen in vsi člani smo aktivno vključeni v dejavnosti društva. Po gostovanju v Italiji smo opravili še nekaj nastopov (na prireditvah »Varno od šanka do šanka«, na slavnosti akademiji ob občinskem prazniku Občine Beltinci, na dobrodelnem koncertu za nakup magnetne resonance in ob zaključku poletja v Termah 3000).

Po teh nastopih smo se »MARKI« osredotočili predvsem na dve stvari: na najpomembnejši nastop folklorne skupine v času delovanja društva, torej na

Trdo delo na vajah se obrestuje na uspešnih nastopih.

stop na drugem delu državnega srečanja odraslih folklornih skupin, ki bo 9.10.2010 v Mariboru ter na realizacijo projekta »Markova herbija,« ki je financiran s strani EU, natančneje Lokalne akcijske skupine (LAS). Projekt zavzema izdelavo novih folklornih kostumov in obutve za celo folklorno skupino. Izdelava kostumov poteka pod budnim

očesom g. Bojana Knifca, strokovnega sodelavca JSKD-ja. Predstavitve projekta bo predvidoma 4.12.2010 v Kulturni dvorani v Beltincih.

Z novim šolskim letom se je folklorni skupini pridružilo kar nekaj novih plesalk in plesalcev, ki že zelo zavzeto vadijo in se pripravljajo na prve nastope. V kratkem bomo izvedli intenzivne vaje

folklorne skupine, nato pa se bomo pripravljali na nove nastope...

Seveda pa ste vsi, ki vas zanima ples, petje ali igranje na ljudske instrumente vabljeni, da se nam pridružite!

Več informacij o društvu najdete na spletni strani: www.marko-beltinci.net

Rok SRAKA • KD Marko Beltinci

Büjraši na izletu ob morju

Na obzorju se je že kazala lepa pozno poletna sobota, ko smo se ob petih zjutraj odpravili iz Ižakovcev. Nekaj manj kot 100 vaščanov se nas je podalo na prekrasno pot - na izlet k slovenskemu morju. Že na poti smo se prijetno zabavali, družili ob prepevanju pesmi in kot bi trenil, smo v nekaj urah prevozili našo domovino. Tako smo se že ob deseti uri zjutraj ustavili na naši prvi točki - v Luki Koper. Ta pristaniški in logistični sistem smo si, pod strokovnim vodstvom, z zanimanjem ogledali in izvedeli še več o njihovi dejavnosti. Koprsko pristanišče je namreč večnamensko pristanišče, opremljeno in usposobljeno za pretovor in skladiščenje vseh vrst blaga, družba pa skrbi tudi za razvoj in vzdrževanje pristaniške infrastrukture. V svojih več kot 50-tih letih delovanja je koprsko pristanišče doživelo izreden razvoj, kar je omogočilo tudi njegovo mednarodno uveljavitev. Čeprav ima podjetje še dodatne cilje in vizije, smo bili že zdaj začudeni nad velikostjo in prostranostjo Luke, nad tem, kako se tisoče in tisoče ton blaga iz ladij pretovarja na vlake in kamione.

Pot nas je vodila naprej in pred nami se je znašla naslednja postaja - Sečoveljske soline. Sečoveljske soline so največje delujoče slovenske soline, ki se raztezajo na približno 650 ha površine ob ustju reke Dragonje pri Sečoveljah, prvič pa so bile omenjene leta 804. Prijazna vodička, ki nas je vodila skozi skrivnostne soline, nam je zaupala, da imata danes največji pomen nara-

Udeleženci izleta smo obiskali tudi Piran.

vovarstvena in kulturna vloga: pridelana sol je lahko poslastica za sladokusce, ohranjanje solinarskih navad pa podpira zavest o kulturni dediščini. Samo območje solin daje zaverje redkim ali posebnim rastlinskim in živalskim vrstam in je hkrati tudi spomin na nekoč bogato sredozemsko kulturno dediščino in krajino, ki izginja.

Dalje nas je naša izletniška pot peljala do Vrta kaktusov, ki se nahaja v Seči pri Portorožu. Tu smo si ogledali čez 1600 primerkov teh zanimivih rastlin, nekaj pa smo jih kupili tudi za domov, kot spomin na lepo potovanje.

Vendarle pa se naš izlet s tem še ni končal. Po kosilu smo obiskali še Piran in si ogledali Tartinijev trg, kjer smo se tudi skupinsko fotografirali.

Za zaključek mojega kratkega poto-

pisa pa naj omenim še to, da je, čeprav je dolga le dobrih 40 km, naša morska obala zelo zanimiva in vsekakor vredna ogleda. Da smo s tem obiskom na nek način tudi simbolično sklenili krog s prijatelji, sorojaki iz Primorske, ki tudi nas večkrat obiščejo v Prekmurju. Z lepimi spomini in polni novih spoznanj smo se vrnili nazaj, v nam najljubšo vas, Ižakovce. Izlet je bil organiziran v okviru prireditve Büjraški dnevi in je bil kot majhna zahvala za vse, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da nam je prireditev uspela - tako organizacijsko kot finančno. V imenu vseh pa bi se želel zahvaliti tudi Turistični agenciji Klas, njihovim šoferjem in vodičem, ki so nas varno pripeljali domov.

Franc HORVAT • TD Büjraš

PGD Lipa - delovni čez poletje

V Prostovoljnem gasilskem društvu Lipa si kot pravi gasilci tudi v poletnih mesecih nismo privoščili dopusta. Nasprotno: bili smo zelo dejavni v času, ko je večina ljudi dopustovala.

Ko se je šolsko leto bližalo koncu in so učenci in dijaki vlagali še zadnje napore za čim boljši uspeh ob koncu šolskega leta, so se mladi člani našega društva ob šolskih obveznostih dnevno trudili tudi na gasilskih vajah. Pripravljali so se namreč za državno mladinsko tekmovanje, na katero so se uvrstile tri naše desetine in sicer pionirji, mladinke in mladinci. Pohvalimo se lahko, da smo bili petega junija 2010 v Lipovcih eno izmed dveh društev iz celotne Slovenije, ki je bilo na tem tekmovanju udeleženo s tremi desetiniami, vsi ostali udeleženci so imeli namreč manj ekip. Naši mladi upi so tekmovanje vzeli resno ter dosegli dobre rezultate in zavidljive uvrstitve v svojih kategorijah: mladinci 19. mesto, mladinke 13. mesto, pionirji 42. mesto. Že sama uvrstitev na državno tekmovanje je nedvomno velik uspeh ter plod zavzetega in marljivega dela vsakega izmed članov desetine in seveda njihovih mentorjev, uspešno izvedena vaja v družbi najboljših v državi pa ta uspeh samo še dopolni, utrdi samozavest in poplača ure trdega dela na vajah. Na uspehe naše mladine smo ponosni vsi člani društva.

Že naslednjo soboto, 12. junija, smo priredili »Srečanje slovenskih Lip« v športnem parku v Lipi. Na prireditvi smo povabili prebivalce slovenskih krajev, ki nosijo ime Lipa. Žal so po začetnem navdušenju nekateri povabljeni tik pred prireditvijo udeležbo odpovedali, tako da smo le-to izvedli nekoliko okrnjeno, vendar kljub temu uspešno. Spoznali smo se med seboj, se predstavili, pomerili v zabavnih igrah in se na koncu malo povesečili.

Ob dnevu samostojnosti smo se udeležili vaje Gasilske zveze Beltinci s petimi desetiniami – člani A, mladinci,

Tekmovalci in sodniki v šaljivih igrah na »Srečanju slovenskih Lip«.

ci, mladinke, pionirji, pionirke. Prav vse desetine so se domov vrnile s pokali, kar pomeni, da so bile vse uvrščene med prve tri ekipe v svojih kategorijah. Čestitke tekmovalcem in mentorjem!!!

Kmalu za tem smo se lotili zamenjave dotrajanih vrat na gasilski garaži. Le-ta smo zamenjali s sodobnimi sekciskimi vrati iz aluminija. S tem sta naša garaža in sam gasilski dom dobila lepšo in prijetnejšo podobo, gasilci pa lažji in varnejši dostop do gasilskih vozil in opreme, posebno še ob intervenciji, saj so se stara vrata težko odpirala in zapirala ter bila nevarna glede poškodb vozil in gasilcev ob izvozu iz garaže in uvozu v garažo, še posebej v vetrovnem vremenu.

V začetku septembra smo pod okriljem in v sodelovanju s Komisijo za mladino pri Gasilski zvezi Beltinci in Gasilsko zvezo Beltinci organizirali Tabor gasilske mladine. Udeležilo se ga je nekaj manj kot dvesto petdeset mladih gasilcev in mentorjev iz Gasilskih zvez Beltinci, Črenšovci, Velika Polana in Cankova. Tabor je potekal v obliki približno tri kilometre dolgega pohoda, na katerem so svojo dejavnost mladim predstavili Civilna zaščita, ekipa za tehnično reševanje Gasilskega društva

Murska Sobota, lovec, gozdar, gasilec (gašenje nevarnih snovi s peno), potapljači in mobilni oddelek carine s psom za odkrivanje drog. Kljub muhastemu vremenu je po mnenju udeležencev in gostov tabor dosegel svoj namen. Predstavljalci so se namreč zelo potrudili in pokazali mladim gasilcem veliko zanimivega in dotlej neznanega, ti pa so z velikim zanimanjem prisluhnili in si ogledali vsako predstavitevno točko.

Uspešno smo realizirali tudi v letošnjem programu dela zastavljeno čiščenje gasilskih vodnjakov z muljno črpalko. Naši operativci so pregledali in očistili vse gasilske vodnjake v vasi, tako da imamo zagotovljene zadostne količine gasilne vode v primeru požara.

Tik pred začetkom koledarske jeseni se je pet naših članov – operativcev udeležilo skupnega usposabljanja v okviru Gasilske zveze Beltinci v vadbenem centru na Igu, kjer so si pridobili dodatno praktično znanje in potrebne izkušnje za posredovanje ob požarih.

Ko se je njihova oprema, premočena od dežja in prelitega znoja, še sušila v garaži, smo se trije operativci ponovno odpravili proti prestolnici. Bili smo namreč del ekipe pomurskih gasilcev, ki so se sredi noči odzvali klicu na pomoč

in pomagali sanirati posledice vodne ujme v Ljubljani.

Minulo poletje je bilo za naše gasilce torej zelo delovno, tako na orga-

nizacijskem kot tudi na operativnem področju. Veseli nas, da nam (razen intervencije v Ljubljani) ni bilo potrebno posredovati v stvarnih situa-

cijah ob požaru, naravnih ali drugih nesrečah.

Avust KOROŠA • PGD Lipa

Projekt »Zakladnica beltinskega podeželja«

V okviru projekta »Zakladnica beltinskega podeželja«, ki ga sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, je Zavod za turizem in kulturo Beltinci pridobil celotno grafično podobo občine Beltinci in izdal novo turistično publikacijo »Turistični vodnik po občini Beltinci«.

Logotip, ki se navezuje na projekt »Zakladnica beltinskega podeželja«, sestoji iz razpoznavnega slikovnega/grafičnega elementa in razpoznavnega napisa iz delno modificiranih obstoječih črk. Vsi elementi skupaj tvorijo nedeljivo celoto – logotip destinacije.

Grafični del logotipa je preprosta – stilizirana ilustracija/podoba osmih (8) tesno prilegajočih se in nežno valujočih »trakov«. Vseh osem grafičnih elementov je pozicioniranih pred besedo »Beltinci«. Zaradi tipične ravninske lege občine je tudi celotni logotip pozicioniran izrazito horizontalno. Grafični del je konstruiran tako, da je v osnovi sestavljen iz osmih navideznih »trakov« oz. »valovnic«, ki se skicozno izrisujejo v obliki nekakšnih »amplitud«. Le te pa dajejo zaradi »valovanja« in diagonalne lege ilustracij temporalni (časovni), hkrati pa tudi kinetični učinek (učinek

gibanja in dinamike), zaradi diagonalne pa tudi učinek rasti. »Trakovi« se v zgornjem delu s konicami zaključijo kot smerokazi (ali pa puščice) in ustvarjajo latentno tendenco napotila in integritete, ki se izteka v tipografskem delu/izpisu besede »Beltinci«.

Beltinci pa v ontološkem smislu to tudi so:

- so tipična panonska – ravninska občina, ki združuje osem krajev
- osem krajev je konglomerat raznolikih in pestrih skupnosti, ki jim daje posebni pečat geografska lega, bogato ljudsko izročilo in tradicija, kot tudi številne druge lokalne posebnosti...

Na tak ali drugačen način pa so prav s pomočjo abstraktnega simbola – valujočih in med seboj združenih pisanih trakov izražene te lokalne posebnosti, ki se na simbolni ravni dotikajo domača sleherne krajevne skupnosti:

- celotna občina je izrazito vezana na kmetijstvo (valovanje neskončnih žitnih polj)
- valovanje reke Mure (Dokležovje, Ižakovci in Melinci)
- plapolanje ognja pri ciglarskih pečeh (Melinci)
- valovanje okrasnih trakov na prvomajskem mlaju ali pa pri pozvačinu (Gančani, Lipa)
- igrivo in lahkotno plapolanje oblačil in okraskov na njih ob folklornih plesih in glasbi (že prislovična in dolgoletna folklorna tradicija v Beltincih)
- prepletanje žitnih stebel ob pletenju doužnjeka ali pa nežno valovanje žitnih klasov na poljih (Lipovci, polja med Bratonci in Dokležovjem, do Melincev, Lipe etc...)

Elica HORVAT • mali rijtar

Ekomuzej Mura

Zavod za turizem in kulturo Beltinci je v soboto, 28. avgusta 2010, organiziral

1. SPUST PO MLINARSKI POTI, ki ga je uspešno izvedlo Društvo čolnarjev Dokležovje.

Spust je bil namenjen medijem (novinarkam in novinarjem) ter vsem, ki

ekomUZEJ mura

lahko turistični produkt »Spusti po reki Muri« v projektu Ekomuzej Mura promovirajo in prispevajo k njegovi prepoznavnosti. Spusta se je udeležil tudi

minister za lokalno samoupravo in regionalno politiko dr. Henrik Gjerkeš.

Župan Občine Beltinci Milan Ker-
man je ministru predstavil beltinski
grad in problematiko z denacionaliza-
cijskim postopkom.

Udeleženci spusta so si skupaj z mi-
nistrom v beltinskem gradu ogledali
tudi stalno razstavno zbirko »Zgodovi-
na zdravstva v Pomurju«.

Elica HORVAT • mali rijtar

Udeleženci spusta

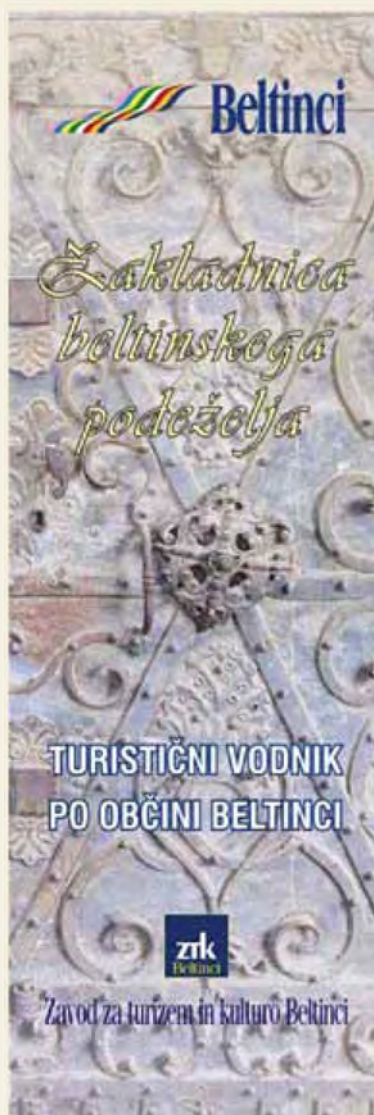
Turistični vodnik po Občini Beltinci

Občina Beltinci je prava zakladni-
ca turistične in kulturne ponudbe. Bo-
gastvo raznolike ponudbe posameznih
naselij se kaže v naravnih lepotah, kul-
turni dediščini, ljudskem izročilu, tradi-
cionalnih obrteh in običajih, značilni
domači kulinariki ter močno razvejani
društveni dejavnosti.

V turističnem vodniku postavljamo
občino Beltinci na ogled s kratkimi
predstavitvenimi teksti in fotografijami.
Najprej predstavljamo samo občino in
naselja, ki jo sestavljajo z nekaterimi
osnovnimi podatki in značilnostmi. V
nadaljevanju se sprehodimo skozi nase-
lja po izbranih vsebinah: arhitekturna
dediščina, razstavne zbirke, kulturna in
tehniška dediščina, rokodelstvo in do-
mača obrt, tradicionalne prireditve, do-
mače jedi in gostilne. Izbrane domače
jedi navajamo z imeni, ki jih uporabljamo
v Beltincih in okolici. Ponujamo
tudi pregled dobrih gostiln in njihovo
ponudbo.

Na koncu navajamo še podatke o
organizacijah, kjer je možno opraviti re-
zervacijo, najaviti ogled in pridobiti še
podrobnejše informacije.

Elica HORVAT • mali rijtar

10. svetovni festival praženega krompirja

Društvo za priznanje praženega krompirja kot samostojne jedi je v soboto, 4. septembra, organiziralo jubilejni 10. Svetovni festival praženega krompirja. Iz Prekmurja smo na festivalu sodelovali predstavniki Občine Beltinci s petimi stojnicami: KS Lipa, TD Lipovci, TD Bratonci, Prekmurski pozvačin, Zavod za turizem in kulturo Beltinci.

Elica HORVAT • mali rijtar

Utrinki iz festivala

Obležitev 5 let uspešnega mednarodnega sodelovanja in prijateljstva med Društvom ljubiteljev starih koles »DIMEK« Beltinci in »Old timer klubom« BIKIKLIN« Koprivnica

Na povabilo Old timer kluba »Biciklin« Koprivnica se je Društvo ljubiteljev starih koles »Dimek« Beltinci skupaj z Občino Beltinci, KK TIM MLIN Beltinci in Zavod za turizem in kulturo Beltinci udeležilo slavnostne seje in praznovanja 5. obletnice sodelovanja in prijateljstva v Koprivnici.

Najprej so nam pripravili sprejem pri županu mesta Koprivnica, nato pa v Kulturnem domu slavnostno sejo, na kateri so podelili priznanja in zahvale Društvu starodobnikov ljubiteljev starih koles »Dimek« Beltinci in zaslužnim članom društva, Občini Beltinci in županu, KK TIM MLIN in zaslužnim članom kluba ter Zavodu za

Skupinska slika vseh udeležencev slavnostne seje v Kulturnem domu.

turizem in kulturo Beltinci in njegovi direktorici. Po uradnem delu smo v vselem in prijateljskem vzdušju zaključili praznovanje s skupnim kosilom.

Elica HORVAT • mali rijtar

MALI RIJTAR

V Lipi nastaja nova turistična točka

Predstavniki izvajalca investicije Omnia d.o.o, nosilca aktivnosti izgradnje cimprane hiše Občine Beltinci, iniciatorja aktivnosti KS Lipa in nosilca projekta Ekomuzej Mura ZTK Beltinci pred novim objektom v Lipi. Sledi pokrivanje strehe s slamo.

Elica HORVAT • mali rijtar

Pisateljica in pesnica med učenci OŠ Bakovci

Bil je petek, 24.9.2010. Zunaj so se skozi meglo začeli kazati prvi sončni žarki. Obetal se je lep dan. Na tak dan lahko počneš marsikaj zanimivega. Mi pa smo bili v šoli. A na ta dan se nam je tudi v šoli oberalo nekaj lepega. Obiskali naj bi nas pisateljica Ivanka Meštnik in pesnica Barbara Gregorič Gorenc. V knjižnici in pri pouku smo se pripravljali na obisk. In res sta prišli.

Najprej nas je gospa Ivanka pozdravila v njenem in Barbarinem imenu. Mi pa smo ju presenetili in se naučili nekaj Barbarinih pesmi in prebrali dva odlomka iz knjig pisateljice Ivanke.

Nato nam je pesnica Barbara prebrala nekaj pesmi iz njene zbirke Lena Luna. Pripovedovala je zelo doživeto, zato smo jo vsi dobro in z veseljem poslušali. V zbirki Lena Luna mi je najbolj v spominu ostala pesem, ki je pripovedovala o tem, kako otroci spijo, ko luna bedi in kako luna spi, ko otroci bedijo. Tudi sama včasih, ko ne morem spati, gledam luno in razmišljam o marsičem.

Nato smo prisluhnili pisateljici

Umetnici sta se prijetno počutili med nami.

Ivanke. Pripovedovala nam je o deklici, ki si je zelo želela imeti kakršno koli hišno žival. Nekega dne je domov v mali škafli prinesla malo papigo. Mami je dajala namige, da bi lahko ugotovila, katero žival je prinesla. Mama ni in ni mogla uganiti, katero žival je prinesla domov. Ko se je mama predala, je deklica odprla škaflo in v njej je bila majhna papiga.

Ponovno je bila na vrsti pesnica Barbara. Zrecitirala nam je nekaj pesmi o Nejcu in Tamari. Pripovedovale so, kako je bila deklica zaljubljena v Nejca, on pa je bil zaljubljen v Tamaro. Nekega dne, ko je deževalo, je bila deklica zelo vesela, ker je nameravala iti ven brez dežnika, da bi potem lahko šla pod Nejčev dežnik. Ampak Nejc je imel pelerino, zato se je prehladila.

Včasih tudi sami naredimo dober načrt, pa nam vseeno ne uspe. Življenje je pač tako, da je včasih treba eno stvar narediti večkrat.

Pisateljica Ivanka nam je na kratko opisala še knjigo Zgodba o Zari, ki pripoveduje o psički Zari, ki jo je neka

družina našla pred blokom. V družini se niso mogli dogovoriti, kje bo psička. Pisateljica pa nam ni zaupala konca, saj je rekla, da če želimo izvedeti konec, moramo sami prebrati knjigo.

Za konec nam je pesnica Barbara prebrala nekaj pesmi iz njene najnovej-

še zbirke Z roko v roki.

Učenci smo se jima zahvalili za obisk in jima podarili šopek prekrasnih rož. Ta dogodek mi bo dolgo ostal v spominu, ker imam rada pesmi in pravljice.

Lara BALAŽIČ in Maša KAUČIČ • OŠ Bakovci

Šolstvo v Dokležovju skozi čas - 1. del

Biti učiteljica ali učitelj je lep, a težak poklic. Tega se zaveda vsak, ki je kdaj delal v šolstvu. Veliko poslanstvo opravljamo. Mladim širimo obzorja in jih pripravljamo za življenje.

Delo na podružnični šoli pa je prav posebno. Majhna šola, majhni razredi, malo učiteljev, a velika družina, ki jo tvorimo delavci šole, učenci in starši.

In tako nam v pestrosti vsakdanjika minevajo dnevi, meseci, leta. Za našo šolo prav tako. Veliko jih je že prestala, mnogo generacij sprejela, veliko učiteljev zamenjala.

Med njimi je bila tudi moja sodelavka Helena Copot. Vsi smo jo klicali Lenčka. V Dokležovju je poučevala 3. razred kar 32 let. Pred tem je pričela službovati v OŠ Bakovci, kjer je poučevala 3 leta na predmetni stopnji. A še preden se je leta 2000 upokojila, je začela zbirati in zapisovati nekaj zelo pomembnega – zgodovino naše šole. Podatke je pridobila iz kronik, pisnega in knjižnega gradiva, ustnega izročila in svojega službovanja ter službovanja ostalih sodelavk. Delo je bilo zahtevno, saj je podatke iskala v več krajih. Največ jih je pridobila iz kronike OŠ Bakovci, študijske knjižnice v M. Soboti, v knjižnici Zalaegerszeg in Sombathely. Nekaj podatkov ji je posredoval tudi mariborski pom. škof dr. Jožef Smej. Zbrano gradivo je bilo namenjeno 110-letnici naše šole in je pomembno za vse bodoče rodove.

Po njenem zapisu bom v nekaj nadaljevanjih povzela razvoj šolstva v Dokležovju.

Ena starejših fotografij šole, žal brez letnice nastanka in avtorja.

1855 - 1889

Že leta 1855 so učenci Dokležovja obiskovali pouk v Ižakovcih, skupaj z učenci iz Melinec in Ižakovec v takratni rimskokatoliški ljudski šoli. Imela je le eno učilnico. Leta 1882 je postala dvooddelčna. Ker občani niso zmogli bremena za gradnjo nove učilnice, so najeli večjo sobo pri zasebniku.

1889 - 1945

Ker je bilo dokležovskim otrokom predaleč do Ižakovec, so starši odprli rimskokatoliško šolo v Dokležovju. Podatka o pričetku pouka sta dva, 1889 (po viru: Miroslav Kokalj in Bela Horvat, Prekmursko šolstvo) in 1890 (po viru: Alojz, Janez in dr. Jože Sraka, Prekmurci in Prekmurje od začetka reformacije do zloma nacizma). Pouk je potekal v kmečki hiši, ki je bila last verske občine.

Na pobudo prvega učitelja Ivana Benkoviča so leta 1901 zgradili šolsko poslopje z učilnico in stanovanjem za učitelja. Zgradili so jo ob glavni cesti Bakovci – Ižakovci in je še vedno del današnje šole.

Učitelj Benkovič je imel nad 100 učencev, poučeval pa je tudi verouk, ob tem pa slovel tudi kot ugleden poljedelec, živinorejec in čebelar. Med njegovimi učenci je bil tudi Ivan Jerič, poslanec SLS, župnik in dekan v Lendavi in Turnišču ter častni kanonik. Njegov doprni kip je postavljen ob glavni cesti nasproti cerkve.

Leta 1913 je šola postala dvooddelčna. 13. avgusta 1927 jo je Ministrstvo za prosveto razširilo v trioddelčno. Ena učilnica je bila v zasebni hiši. Po upokojitvi Benkoviča 1925. leta so mu sledili upravitelji: Vlado Košenina (poučeval je kot učitelj od leta 1921

in bil upravitelj še leta 1928), Davorin Trtnjek (rojen v Lipovcih, učiteljske končal v Ljubljani kot invalid iz prve svetovne vojne, v Dokležovje je prišel iz Velike Polane, kjer je slovel kot čebelar in sadjar, v času klerikalno-radikalnega režima je postal upravitelj, pozneje pa nadzornik v Lendavi) in Albin Čič.

Od ustanovitve šole pa vse do nastanka Jugoslavije so na tej šoli poučevali le v madžarščini. V letih 1934 do 1937 je poučeval Vlado Majhen, član

naprednega gibanja med učiteljstvom, v novi Jugoslaviji pa je prevzel vidno mesto v republiki; bil je predsednik Republiškega sveta za šolstvo. Leta 1940 je šola spet imela samo dva oddelka s 148 učenci.

Med okupacijo leta 1942 so šolo razširili v štiri oddelke in prizidali dve učilnici. Najprej je upraviteljevala Margit Pal, od leta 1944 pa Ema Pinter. Kljub strogim kaznim je bil šolski obisk slab. Pouk so ovirali požari, povodnji, revščina in trahom ter doba

okupacije. Poslopje je bilo nekoliko poškodovano, ko so bili leta 1945 boji med Rusi in Nemci. Tudi arhiv je bil delno uničen. Še vedno so poučevali v madžarščini. Od 29. septembra 1944 do 1. aprila 1945 je bila na šoli nemška postojanka, nato pa so v njej bivali rdečearmejci.

Prva upraviteljica po osvoboditvi je bila Ema Sterniša.

Metka BEHEK • mali rijtar

**so podelile OŠ
Beltinci
priznanje za
odličnost na
področju
folklorne
dejavnosti**

Dvodnevno nogometno rajanje za otroke

21. in 22.08.2010 (sobota-nedelja) je Nogometno društvo BELTINCI

organiziralo dvodnevno Nogometno rajanje za otroke, ki se je odvijalo v

Športnem parku Beltinci.

Nogometnega rajanja se je vsak

dan udeležilo po 40 otrok, ki so dobesedno rajali, saj so jih trenerji učili nogometnih veščin, imeli so razne igre z nogometno žogo, turnir po kategorijah, manjše testiranje spretnosti, hitrosti,...

Oba dneva so imeli topel obrok in malico, pijačo skozi cel dan, organiziran ogled športnega filma in ogled nekaj utrinkov iz zadnjega svetovnega prvenstva v nogometu, ki so se vrteli preko projektorja na platnu.

Za zaključek Nogometnega rajanja pa so vsi udeleženci dobili priznanja za udeležbo, najboljši pa še medalje.

Organizatorji so veseli, da se je rajanja udeležilo toliko otrok, kajti s tem so dobili dokaz, da je nogomet res doma v Prekmurju in v Beltincih. Otrokom je treba dati le voljo in veselje in jim pomagati, da bodo to voljo in veselje do nogometne žoge tudi obdržali.

Zaradi tega so v ND BELTINCI

ustanovili Mladinski nogometni center (MNC), ki ga vodi DEJAN NEMEC s svojimi trenerji. Njihova naloga in cilj je, da s svojim znanjem in strokovnostjo pritegnejo v svoje društvo čim več otrok iz domačega kraja in okolice, saj menijo, da svet stoji na mladih. To je tudi njihovo vodilo za projekt ND in MNC BELTINCI.

Dejan NEMEC • mali rijtar

Novice iz Judo kluba Beltinci

Tekmovalna sezona 2010/11 je v polnem razmahu. Po avgustovskih pripravih na Madžarskem smo začeli z vsakodnevnimi treningi na blazinah.

V začetku septembra smo imeli predstavitev na OŠ Beltinci in Bakovci, ki so bile zelo uspešne, saj se nam je pridružilo 20 novih članov, ki že trenirajo.

Treninge imamo v treh skupinah in sicer: »judo vrtec«, ki ima treninge ob torkih in petkih od 16.15 do 17.15, »mala šola juda«, ki ima treninge ob torkih in petkih od 17.15 do 18.30, tekmovalna skupina pa ima treninge od ponedeljka do petka od 19.30 do 21.00 ure. Ob torkih in petkih imamo organizirano vadbo za mamice, ki potem, ko oddajo otroka na trening, odidejo za eno uro na telovadbo, ki je prilagojena željam in potrebam mamic.

V septembru smo se udeležili mednarodnega turnirja v Splitu, kjer smo se odlično odrezali. Silvo Horvat je bil 2., Jan Lukač, Miha Filip in Hanna Mazouzi so bili 3., Teo Toplak pa 5. Na turnirju v Oplotnici smo bili še boljši, saj so druga mesta osvojili Lara Mesarič, Gabriel Zadravec in Jan Lukač, tretje mesto je osvojila Hanna Mazouzi, peto pa Mitja Virag, Rok Kovačič, Silvo Horvat, Miha Filip in Teo Toplak.

V oktobru bomo s člansko ekipo

nastopili v II. slovenski ligi, nastopili pa bomo tudi na mednarodnih turnirjih v Kopru, Zagrebu, Ljutomeru, Slovenj Gradcu, Ljubljani, Celju, Mariboru ter na Madžarskem in v Avstriji.

V decembru bomo organizirali 1. mednarodni pokal Beltinec, na katerem pričakujemo 200 tekmovalcev iz Slovenije, Avstrije, Madžarske in Italije. Turnir bo velik organizacijski in finančni zalogaj za klub in ga brez pomoči sponzorjev, donatorjev in lokalne skupnosti ne bomo mogli izvesti, smo pa prepričani, da ga bomo dobro izpeljali, saj imamo voljo in znanje.

Vpis novih članov je mogoč skozi vse leto. Lahko nas obiščete na tre-

ningih, lahko nas pokličete po telefonu ali pa na naši spletni strani www.judo-ms.si in facebooku »judo klub beltinci«.

Jan Lukač U11 30 Kg 3. mesto
Silvo Horvat U13 34 Kg 2. mesto
Hanna Mazouzi U13 44 Kg 3. mesto
Miha Filip U13 50 Kg 3. mesto
Teo Toplak U13 50 Kg 5. mesto
Čestitke Vsem Tekmovalcem!

Kontakt: Iztok Jerebic: 031-506-707, Bogdan Lešnjak: 031-791-826, Tarik Mazouzi: 041-550-015.

Iztok JEREBIC • mali rijtar

Dne 18.9.2010 je na Hrvaškem v Splitu potekal tradicionalni mednarodni turnir Split Open 2010. Udeležilo se ga je preko 300 tekmovalcev iz Hrvaške, Romunije, Slovenije in Avstrije! Turnirja smo se udeležili z petimi tekmovalci in domov prinesli 4 medalje!

Za zdrav duh v zdravem telesu

Zadovoljni in ponosni Julija, Maj, Zala in Saša.

Pod okriljem Olimpijskega komiteja Slovenije, že nekaj let poteka prireditve Slovenija teče. V tem sklopu se odvijajo tudi teki za Pomurski pokal. Teke organizirajo športna društva v posameznih občinah. Udeležba je predvsem pri mlajših kategorijah večkrat slaba, pohvala pa tistim osnovnim šolam, ki na teke pripeljejo svoje učence.

Tekmovalci so razvrščeni v kategorije od A - E, od najmlajših do najstarejših.

Teki so predvsem rekreativnega značaja, za večjo spodbudo pa podelijo priznanja za prva tri mesta v posamezni kategoriji. Za skupno točkovanje se šteje deset najboljših uvrstitev, od skupno 15-17 tekov. Prva tri mesta v skupni raz-

vrstitvi so nagrajena tudi s pokali.

Že nekaj let se tekov udeležujejo tudi najmlajši iz naše občine in dosegajo lepe rezultate. Letos so se tekov redno udeleževali in dosegli v skupnem seštevku tudi lepe uvrstitve naslednji učenci OŠ Beltinci.

Kategorija A :

Maj JANŽA, Bratonci – 1. mesto

Kategorija B:

Zala JANŽA, Bratonci – 2. mesto

Kategorija B:

Julija ŽIŽEK, Beltinci – 3. mesto

Kategorija C:

Saša MAUČEC, Lipa – 2. mesto

Naj bo ta prispevek povabilo tudi vsem občanom, od najmlajših do najstarejših, da bi se v naslednji sezoni še kdo odločil za udeležbo na tekih in prijetnem druženju.

Janez KOREN • mali rijtar

Imejmo se radi in uživajmo - tudi pri jedi

Mireille Guillianio, rojena in vzgojena v Franciji, je dama srednjih let, ki je tudi predsednica in izvršna direktorica ameriškega dela podjetja Cliquot Inc., ki proizvaja vrhunska francoska vina in šampanjce.

Pred časom mi je v roke prišla njena knjiga z naslovom »Zakaj so Francozinje lahko vitke – skrivnosti uživanja ob hrani«, ki vsebuje izredno veliko napotkov, kako jesti in pri tem ostati zdrav. Ravno s tega vidika je njena knjiga pravi biser za vse – tako ženske kot tudi moške.

Mireille Guillianio v knjigi predlaga v razmislek: Dva postna dneva sta lepa priložnost, da si zastavimo nekaj po-

membnih vprašanj. Ljudje se za shujševalne diete pogosto odločajo zaradi izrazito slabe samopodobe, toda Mireille opozarja, da takšna čustva ne pripadajo življenjskemu stilu Francozinj. Če se želimo uspešno spremeniti, moramo biti pripravljeni sprejeti osebno zadovoljstvo in srečo, čeprav to sprva zveni protislovno. Številne slabe prehranjevalne navade so namreč posledica nemarnosti, izhajajo pa iz zanemarjanja naših pravih potreb in užitkov. Ne pazimo dovolj, kaj jemo, ne spremljamo budno okusov, barv in oblik. Ne uživamo iskreno v stvareh, ki nas veselijo, ne razmišljamo o njih in zato pretiravamo. Zelo pomembno je razu-

meti, da v tem, da se odrekamo odkrivanju in negovanju lastnih užitkov, ni ničesar plemenitega. (www.viva.si)

Nič ni nemogoče – pravi Mireille v svoji knjigi in s tem bralce prepričuje, da se lahko vsak nauči jesti, piti in gibati se tako, kot to počnejo Francozinje. Vendar, da ne bo pomote, nikakršnih strogih diet, ampak jesti kot Francozinje, pomeni jesti z glavo, ne z želodcem in ob tem kar najbolj uživati!

V knjigi na hudomušen način opisuje svojo srečno mladost, ljubezen do čokolade in francoskih rogljičkov, dišeče kave ter omamno okusnem pecivu z maslom, ki je božalo njene brbončice v ustih vsakokrat, ko je zagrizla vanje. In to vse na njeni poti od študentske sobe v Parizu do Sorbone, kjer je bilo kar šestnajst pekarn s slastnim pecivom in slaščicami. In končno je prišla streznitev, ugotovitev, da je potrebno nekaj storiti. Za začetek oz. streznitev je dobila recept za »magično porovo juho« za konec tedna. Rezultat je bil viden že po 48 urah.

Pa pogledjmo, kaj nosi v sebi ta

ČUDEŽNA POROVA JUHA

1. Por očistite in ga dobro operete, da odstranite ves pesek in zemljo. Odrežite temno zeleni del.

2. V loncu por prelijete z vodo, kuhate, dokler ne zavre, zmanjšajte ogenj in kuhate še 20 do 30 minut. Precedite ter posebej spravite juho in por.

Vsaki dve do tri ure popijete skodelico juhe, bodisi pogrete bodisi sobne temperature. Ko ste lačni, pojejte pol skodelice kuhanega pora, začinite ga z malce oljčnega olja, limoninega soka, soli, popra in če želite, peteršilja. Če ste tako preživeli soboto in nedeljo, smete v nedeljo zvečer pojesti košček ribe ali mesa, dva kosa zelenjave, skuhanega na pari in začinjene z malce masla ali olja, ter kak kos sadja. Pravijo tudi, da Francozinje, ki jedo juho celo do petkrat na teden, jedo bolje in manj!

Nadalje so navedena izredno pomembna naslednja načela:

1. Pretresite svoj tritedenski popis; določite za vas najbolj kritična živila in jih omejite.
2. Jejite zmeraj ob istih urah.
3. Bodite pozorni tudi na porcije za vas manj kritične hrane in jih prav tako postopoma zmanjšujte.
4. Potrudite se spoznati tržnico in ne trgovin. Hrano kupujte večkrat na teden (toliko, kot je potrebujete za spriti; nikoli ne nakupujte, kadar ste lačni-zlato pravilo!).
5. Spreminjajte prehrano skladno z letnimi časi. Povečajte delež svežega sadja in zelenjave.
6. Uvedite in preizkušajte nekatere nove okuse – spoznavajte različne nove začimbe in dišavnice.
7. Obroke pripravljajte sami.
8. Pprivoščite si kraljevski zajtrk.
9. Voda je zakon – dovolj je je šele osem kozarcev na dan, še bolje dva litra-najpomembnejši je prvi kozarec zjutraj, na tešče.
10. Jejite počasi in sede.
11. Hrano temeljito prežvečite.
12. V jedilnik vključite dva obroka doma pripravljenega ali pa popolnoma naravnega navadnega jogurta na dan, naj bo za zajtrk, sladico ali za malico-s tem ublažite svojo željo po jedi in ne boste preskakovali obrokov.
13. Uvedite majhen, a reden odmerek nove telesne aktivnosti, na primer vsakodnevno hojo ali hojo po stopnicah.
14. Živil, ki so vaša šibka točka, ne imejte nikoli na zalogi.
15. Pripravite si seznam in zalogo tako imenovanih tolažil, nadomestkov za škodljiva živila.
16. Izbirajte in uživajte svoje nagrade za konec tedna.
17. Nikoli ne smete biti lačni.

Ali nam »reprogramiranje« uspeva, preverimo tako, da pomerimo hlače iz vitkejšega obdobja, čemur pisateljica pravi »sindrom zadrge«, ki ga postavlja

nasproti pogostemu tehtanju, ki samo pokvari razpoloženje.

HITRA IN PREPROSTA KORENČKOVA JUHA

Potrebujemo:

10 srednje velikih korenčkov
ščepec sladkorja
sol
sveže zmlet poper
1 žlica masla
svež koper ali koriander za okras

1. Korenje ostrgajte in narežite na rezine ter ga stresite v lonec skupaj z enako količino vrele vode. Kuhajte, dokler ni korenje kuhano »al dente«, to je približno 15 minut.
2. Pretlačite ali zmešajte v mešalniku. Po okusu začinite s ščepcem sladkorja, soljo in sveže zmletim poprom. Preden ponudite, dodajte velik kos masla in svež koper.

GRATINIRANA CVETAČA

Potrebujemo:

1 srednje veliko cvetačno glavo
500 ml mleka
½ žličke soli
15 g masla
1 jajce
50 g nastrganega sira (grojer, jarlsberg, comté, parmezan), sol, poper.

1. Očistite cvetačo, jo razdelite na cvetke in jo kuhajte v mleku z ½ žličke soli, dokler se ne zmehča (od 10 do 15 minut). 100 ml mlečne mešanice prihranite.
2. Kuhane cvetačne cvetke razporedite po pekaču, premazanem z maslom. Jajce razžvrkljajte s prihranjenim mlekom, dodajte sir ter z vsem skupaj prelijte cvetačo. Popoprajte po okusu in potresite s koščki masla.
3. Pecite dokler ne porjavi. Ponudite, dokler je vroče.

SLIVOV »CLAFOUTIS« (SADNI POSLADEK) BREZ TESTA

Potrebujemo:

- 12 sliv
- 1 žlička masla
- 1 žlica limoninovega soka
- 1 žlica sladkorja
- ¼ žličke cimeta

1. Splaknite slive in jih razrežite na četrtine. Prelijte jih z limoninim sokom in pustite stati 10 minut.
2. Sladkor zmešajte s cimetom. V teflonski ponvi segrejte maslo in nanj potresite slive. Potresite s sladkorjem in cimetom.
3. Na zmernem ognju kuhajte, dokler se slive malo ne zmehčajo (nekoliko al dente so boljše), vendar naj ne postanejo kašaste. Ponudi-

te ohlajene na sobno temperaturo s sladoledom ali brez.

Namig: Klasičen »clafoutis« (sadni posladek) ponavadi vsebuje tudi testo. Enako lahko pripravite tudi češnje, jabolka, hruške in fige.

Mireille ki je na ta način spet oblekla svoje stare kopalke in se znebila odvečnih »sladkih« kilogramčkov pove, da ne bi smeli z njenimi nasveti imeti nobenih težav z zdravjem.

Upoštevat je potrebno le to in se odločiti vsak sam pri sebi, da bomo jedli z ljubeznijo in spoštovanjem do hrane in seveda do sebe. In nenazadnje, »francoski paradoks« je veliko več kot zgolj zmožnost uživanja v vinu in sirih ter ohranjanje zdravega srca. Francozinje se ne redijo zato, ker niso dovolile, da bi njihove stoletne nauke preglasile

novodobne teorije o tem, kako telo izkorišča hrano. Francozinje jedo kruh in čokolado, popijejo malo vina in uživajo v številnih stvareh, pri tem pa ne zadržijo le vitkosti, temveč tudi zdravje.

Užitek in vitkost nikoli nista v konfliktu. Kljub temu je jasno, da vsakdo sam varuje svoje ravnotežje, ko pa se to ravnotežje zruši, mora vsakdo sam sestaviti osebni program vračanja, prilagojen njegovim nagnjenjem in potrebam. Včasih hrana sploh ni potrebna, saj se je dobro spomniti na *l'amour fait maigrir* – da se od ljubezni hujša, in, podobno kot Francozinje, v sebi obuditi zavest o tem, kakšno čarobno moč imajo že dobra pričeska, steklenica šampanjca in nekaj kapljic božanskega parfuma. (vir: www.viva.si)

Lilijana ŽIŽEK • mali rijtar

Skriti za spomini

Mnogo je bilo že izrečenih besed in prikazanih načinov »ciglarjenja« za boljši jutri, za sodobnega človeka in zato, da se ne pozabi nekega obdobja in dejstva, da se v starih orodjih in načinu dela skriva duša preprostega človeka. Človeka, ki je z raznim orodjem pridobival na učinkovitosti sebi v prid. Človek je podrejal čas, ki ga je pridobival z iznajdljivostjo, z orodji, od najprimitivnejših do strojnih inovacij, ki so plod in želja po uspešnosti in življenju, ki bo soodvisno od sposobnosti posameznika. S paleto ustvarjalnosti je človek korak za korakom ustvarjal presežek, kar mu je zagotavljalo višjo, bogatejšo raven življenja. In prav po načinu izdelav in orodij lahko sledimo in vidimo razvoj kraja, življenja v naši vasi in v okoliških krajih.

Mlinarji in brodarji so bili srčika vasi na Melincih ter mojstri ciglarji, ki so zaznamovali čas nekega obdobja in se zapisali kot pridni izdelovalci cigla (opeke), ki je omogočal enostavnejšo

in lažjo gradnjo, trdnost bivanja, hkrati pa še statusno merilo. Naša preteklost, še pred kratkim naša zgodovina in izgled naše vasi, so bili drugačni.

Prekmurska hiša ni bila simbol materialnega bogastva. Bila je simbol duhovne lepote preprostih ljudi, srčnosti in spoštljivosti do vrednot, ki je prehajala iz roda v rod mnoga stole-

tja. Hitri razvoj iz rokodelstva v industrijsko izdelavo je pocenil proizvodnjo in omogočal hitrejši razvoj mest, krajev in tudi naše vasi. Ko se iz sedanjosti vračamo v preteklost, se v vsej globini lahko poistovetimo z našimi ljudmi in časom, ki je ohranil naše ljudi ob reki Muri, vaščane prijetne vasi, ponosne, da so brez sramu po-

stavljali temelje razvoja vasi in izročila ciglarstva za prihodnje rodove. Tradicionalni dnevi ciglarstva so ponos celotni vasi, katerih cigel naj postane zid ponosa in uspeha skupnosti tudi takrat, ko se kot vas Melinci predstavljamo širše. Mnogim se orosi oko ob skladovnici (oslici) opeke (cigla), kr-

vavih žuljih, neprespanih nočeh in tudi ob srečnih vezeh, ki so se spletle ob trdem delu in mladostni ihti. Čeprav utrujeni od težkega dela, so mladi prisluhnili šepetu nežnih besed in valovom Mure, ki so odnašali minute in ure danes srečnih in skritih spominov.

Ponosno zazrti v preteklost vsem prinašamo delček kulture naše vasi. Dragocenost kot sij iz zakladnice naših Melinec, ki so nekoč sloveli kot najboljši med boljšimi mojstri ciglarji in v ciglarstvu.

Miroslav LEBAR • mali rijtar

Vse je njih demokracija

Ožet. Visoke pesmi nimam.
Euro v žepu je več dni.
Sanje.
Pogosto vse preziram.
Strgane so hlače, cesta mojih dni.

Srajce bele sem pozabil.
Evropa prazni vsem dlani.
Nasmeh
je citre spet poljubil, da
v pesmi sreče vas zbudi.

V ritmu polke so zdaj cene.
Od Tuša, Hofer, Lidl jih vrti.
Drseči čas.
Prehitro suša pride in lačna
usta so na sredi dolge poti.

Vsi Evropo smo lovili.
Sanje skuštranih ljud.
Mnogim,
tebi, meni so ponudili plesniv kruh
in bedo izza velikih oči.

Glej trdnjavo še ponosa,
muzeji krampov in lopat.
Mogočni
države so ponosa tisti, ki štrikajo
luknje v avtomat.

Vse je njih in
še beseda zlata.
Demokracija
za bogate je ljudi, ne
za brata žuljavih dlani.

Vse politika ovije, prekrije
v zakon celofana in luči.

Za blaginjo
moči se skriva in spoštljivo
čaka, da se mesec zavrti.

Rad bi glavo vam naslonil
brez težkih misli in skrbi.

Solzo
sreče vam bi vrnil iz časa,
ko smo delavci še enakovredni bili.

Miroslav LEBAR • mali rijtar

Koliko stane čudež?

Tess je bila stara osem let, ko je slišala mamico in očka govoriti o svojem majhnem bratcu Andrewu. Vse, kar je vedela, je bilo, da je zelo bolan in da so ostali popolnoma brez denarja. Naslednji mesec se selijo v stanovanjski blok, ker očka nima dovolj denarja za plačevanje računov bratovega zdravljenja in hiše. Le zelo draga operacija bi lahko rešila Andrewa in očitno ni bilo nikogar, ki bi lahko denar posodil. Slišala je očka, kako je tiho in žalostno dejal mamici: »Sedaj ga lahko reši edino čudež!«

Tess je odšla v svojo sobo in iz skrivnega mesta v omari povlekla steklenega prašička za varčevanje denarja. Ves

drobiž v njem je stresla na tla in ga previdno preštevala. Trikrat zapovrstjo. Vsota mora biti popolna. Nikakor se ne sme zmotiti. Nekaj tega denarja je vzela, ga spravila v svojo majhno torbico in se skozi stranska vrata hiše izmuznila na ulico. Šest blokov naprej je stala lekarna Rexall z velikim rdečim indijanskim poglavarjem nad vrati.

Potrpežljivo je čakala farmacevta, da ji namenijo nekaj pozornosti, a bil je preveč vnet v pogovoru z nekim drugim gospodom. Tess je podrsala z nogo po tleh, da bi s cvilečim glasom pritegnila pozornost prodajalca. Nič. Zakašljala je na najbolj neokusen način, kot je lahko. Spet nič. Končno je vzela

kovanec iz svoje torbice in potrkala z njim po stekleni polici. Učinkovalo je!

»In kaj želiš ti??« je vprašal farmacevt nejevoljno. »Govorim s svojim bratom iz Chicaga, ki ga že dolgo nisem videl!« je dejal brez, da bi počakal na odgovor.

»Jaz bi se pa rada pogovorila o mojem bratu!« je odgovorila Tess v enako razdražljivem tonu. »Resnično je zelo bolan in rada bi kupila čudež.«

»Prosim??« je odgovoril prodajalec.

»Njegovo ime je Andrew in ima nekaj, kar mu raste v glavi in moj očka pravi, da ga sedaj edino čudež lahko še reši. No, koliko stane čudež??«

»Tukaj ne prodajamo čudežev, de-

klica. Žal mi je, a ne morem ti pomagati!« je dejal farmacevt nekoliko bolj mehko.

»Saj imam denar. Če ne bo dovolj, vam bom prinesla še ostanek. Samo povejte mi, koliko stane?«

Farmaceutov brat je bil lepo oblečen možakar. Sklonil se je in vprašal deklico:

»Kakšen čudež pa tvoj brat potrebuje??«

»Ne vem« je odgovorila Tess z vlažnimi očmi.

»Vem samo to, da je zelo bolan in mami pravi, da potrebuje operacijo. Ampak moj očka je ne more plačati, zato bom porabila svoj denar!«

»Koliko pa imaš??« je vprašal mož iz Chicaga.

»En dolar in enajst centov!« je komaj razločno odgovorila Tess.

»In to je skoraj ves denar, ki ga imam. Če pa ne bo dovolj, ostanek lahko še prinesem.«

»Oh, kakšno naključje,« se je zasmejal možakar.

»Dolar in enajst centov, natanko toliko stane čudež za tvojega brata.«

Vzel je njen denar v eno roko, z drugo pa je prijel deklico in dejal: »Pelji me tja, kjer si doma. Rad bi videl tvojega brata in srečal starše. Bomo videli, če imam jaz takšen čudež, ki ga potrebuješ.«

Lepo oblečeni moški je bil dr. Carlton Armstrong, kirurg, specializiran za možganske operacije. Operacija je bila opravljena brezplačno in ni bilo dolgo, ko je bil Andrew znova doma in je uspešno okrevail. Mama in oče sta se srečna pogovarjala o verigi dogodkov, ki so vodili do mesta, kjer so sedaj.

»Ta operacija«, je zašepetala mama očetu, »je bila zares pravi čudež. Zanima me, koliko stane??«

Tess se je nasmehnila. Točno je vedela, koliko je čudež stal - en dolar in enajst centov...in mnogo več...

(www.pozitivke.net)

Ameriška zgodba, ki ste jo prebrali, ima tako močan vpliv in nam pove to,

da so otroci pripravljeni za svoje najdražje narediti vse. Ta mala deklica se je odločila, da bo nekako uspela pomagati ozdraviti svojemu bratcu in uspelo ji je. Bilo je potrebno seveda veliko sreče in usoda je hotela, da je bil ravno takrat v tisti lekarni priznan kirurg, ki ji je lahko pomagal dati ta čudež, za katerega je s solzami v očeh prosila že njegovega brata-farmaceuta.

Uspelo pa ji je samo zato, ker je bila dobra, čistega srca, ker je bila neomajna v svojem prepričanju, da ji bo uspelo!

Za vso dobroto, ki jo dajemo in delimo okrog sebe, bomo poplačani. Zgodil se nam bo čudež, ko bomo najmanj pričakovali. Življenje je težko, nenehno se je potrebno boriti, dokazovati. Čas neutrudno beži, pa vendar vedimo, da bomo poplačani za vse bridkosti, težave in križe, ki jih moramo premagati. Vendar le, če bomo verjeli, močno verjeli v to!

Lilijana ŽIŽEK • mali rijtar

S.O.S za živali

Pred kratkim sem dobila v roke zelo pozoren in omembe vreden članek, ki ga je za Nedeljski dnevnik davnega leta 1987 pripravila ženska velikega srca in duše, Lea Eva Müller, svetovalna direktorica Svetovne zveze za varstvo živali, ki živi in deluje tako v domovini kot tujini (v Londonu). Je borka za živali, s čutom za ta majhna bitja, ki so mnogokrat nemočna in se ne morejo braniti pred krutostjo človeka. Njeno poslanstvo je tako doma kot v svetu zelo cenjeno in če bi živali lahko govorile, bi ji lahko izrekle velik HVALA za vse, kar je zanje že dobrega storila. Na svetu nismo sami, saj so živali del našega vsakdana, pa če to hočemo ali ne. Sabina Šilc, priznana slovenska strokovnjakinja večkrat poudari, da so znanstveniki že nešteto krat povedali, da se človek genetsko razlikuje od živali le v kakšnem odstotku,

vendar pa nekaterim to ne zadostuje za spoznanje, da živali mislijo, čutijo, čustvujejo! Moramo jih začititi in kaj dobrega narediti zanje, saj so one za nas to že storile. Darovale so nam svojo ljubezen, svoje bolečine, svoje življenje. In nikoli niso ničesar zahtevale v zameno! Če se želimo imenovati krona stvarstva, bi bilo dobro, da si naziv zaslužimo z vsaj spoštljivim odnosom do drugih živih bitij. Pri tem ne ločujmo med domačim kužkom, kravo v industrijski fermi, medvedom. Vse živali, velike in male, domače in divje, so ŽIVE.

Spoštovani bralci našega informativnega glasila Mali rijtar! Preberite ta članek in vem, da Vam bo segel do srca in Vam dal misliti, kot je dal misliti tudi meni:

»Prihajajoča zima bo v kratkem že kazala svoje ostre zobe. Ljudje smo se

ali pa se še bomo oskrbeli s toplo obleko, ozimnico in kurjavo. Kaj pa živali okoli našega doma? Smo poskrbeli tudi zanje? Vsako zimo vidimo žalostne prizore zapostavljenih psov čuvajev, zavrženih mačk, obstreljenih prezblih pric itd. Brezčutni lastniki puščajo vse čuvaje nezavarovane pred mrazom, snežnimi meteži in mokroto. Nekatere pasje utice so zbite le iz nekaj desk, skozi katere piska leden veter, da je žival premražena do kosti. Tudi pločevinast sod brez nastilja, položen na zemljo, ni nikakršno bivališče za psa čuvaja! Vse graje vredno pa je, da lastnik pusti psa v ograjenem prostoru brez utice ali nadstreška ali pa priklenjenega brez zavetja. Stare krpe v pasjih utah niso priporočljive, ker se napijejo vlage in primrznejo; če pes leži na zmrazjenih tleh, zbolí prav tako kot človek (vročina,

pljučnica, revma, razna vnetja). Nehumano je v času »parjenja« puščati pšice priklenjene na prostem. V tem času naj jih gospodarji premestijo v ograjen prostor. Mnoga društva proti mučenju živali v razvitih državah so uspela doseči pravne norme, t.j. zakonske predpise, kakšna mora biti oskrba psov čuvajev. Koristno bi bilo, če bi se po njih zgledovali in ravnali tudi naši lastniki psov. V mnogih državah ni več dovoljeno imeti psa čuvaja na verigi, temveč morajo biti prosto puščeni v ograjenih prostorih z nadstreškom. Gibalni prostor za srednje velikega psa bi moral imeti 5 kvadratnih metrov. Psom, ki jih imajo lastniki v skednjih, lopah, skladiščih, kleteh ali drugih zaprtih prostorih, mora biti omogočeno vsaj eno uro gibanja na dan na prostem. Ob hudem mrazu bo skrben gospodar vzel psa čuvaja vsaj čez noč v hišo ali pa v topel hlev na suho nastilje. Če je pes čuvaj obsojen na verigo, naj bo le-ta dolga najmanj 6 metrov, vodoravno in ne navpično! Pasja ovratnica naj bo široka, usnjena, ne pa tesno zadržana veriga ali celo žica okrog golega vratu psa. Priklenjen pes čuvaj ali pes v ogradi mora imeti obvezno pasjo utico na zavetnem kraju, po možnosti na južni strani domačije in pod napuščem. V utici se najbolj obnese nastilje suhega listja ali suhe slame, kar je treba večkrat zamenjati. Tudi, ko je mraz, je treba psu dajati pitno vodo in vsaj dvakrat na dan (zjutraj in zvečer) dovolj tople, izdatne hrane. Škodljive in nevarne so kurje koščice, plastična čreva od sala-

me, zmrznjene jedi, itd. Če opazite, da je žival bolna, ne odlašajte z zdravljenjem, rekoč, da se bo že sama izlezla. Takoj pojdite z njo k veterinarju, da se bolezen ne poslabša. Jasno je, da bolnega psa ne boste imeli na verigi, temveč ga boste zdravili v hiši na toplem. Neozdravljivo bolnega ali ostarelega psa naj na human način usmrti le veterinar! Nikar ne dajate nobene živali neznanim osebam, ki so običajno zbiralci in preprodajalci psov in mačk za znanstvene laboratorije. Pri izvajanju laboratorijskih poskusov morajo živali trpeti dolgotrajne in hude muke. Takega konca pa zvesti psi čuvaji prav gotovo niso zaslužili. Ob koncu pa opozorimo še lastnike mačk. Decembra in januarja ima maček najgostejšo dlako; to pa vedo tudi zlikavci, ki mačke lovijo in jih ubijajo. Kože prodajajo za predelavo v krzno in druge namene. Izkušeni ljudje svetujejo, da naj v zimskem času

mačkam na hrbtu pristrižemo malo dlake na več mestih ter jim s tem »pokvarimo kožuh«. Tako pristriženi maček ni več zanimiv za preprodajalce in ostane živ. Spomladi mu bo tako zrasla nova dlaka in kožuh bo do naslednje zime spet lep in gladek. Naj spomnim še na lačne in prezeble ptice. Tudi zanje je nastopil kritičen čas, ko si zaradi visokega snega ne morejo same iskati vsakodnevne hrane. Natrosimo jim zrn in obesimo lojene pogačke na zavetnejše kraje, ki mačkam niso dostopni. Koristno in hkrati poučno bo, če bodo šole, društva proti mučenju živali in društva za varstvo ptic organizirale izdelavo lojenih pogačk in pokladanje krme ogroženim pticam.

»Vedimo, da smo v odnosu z bližnjo živaljo bolj v stiku sami s seboj! (Sabina Šilc)«

Lilijana ŽIŽEK • mali rjitar

Trije korenjaki

*Trije korenjaki, trije veseli vandrovči,
so torbice vzeli in prvič v šolo šli.
So v zvezke pisali, velike črke A, E, I,
na prste kazali da ena in dva je tri.
Vsi trije junaki, pa so sanjali vse noči,
da z zlato raketo na luno bodo šli.*

Janez Bitenc

Počitnice so hitro minile in zopet so se odprla šolska vrata. Za prvošolčke, ki so letos prvič prestopili šolski prag, je bil ta dan res nekaj posebnega in se ga bodo spominjali vse življenje. Iz vrta so prišli v učilnice, kjer so jih sprejele prijazne in nasmejane učiteljice. Spoznali so nove sošolce in pričeli sklepati nova

prijateljstva. Vsak dan doživljajo nekaj novega in lepega. Nekateri po končanem pouku ostanejo še v podaljšanem bivanju – organiziranem varstvu. Tukaj se družijo z vrstniki pri različnih dejavnostih, kjer jih usmerjajo vzgojiteljice. Seveda pa so najraje na igrišču, kjer se brezskrbno podijo za žogo in igrajo raz-

Trije korenjaki pri ustvarjanju

lične igre. Igrišče jim z rekviziti nudi neusahljiv vir najrazličnejših aktivnosti, kjer odkrivajo male in velike skrivnosti.

V svoji bogati domišljiji morebiti potujejo tudi na Luno. Starejši se ob pogledu na te male junake vedno znova čudimo, česa vse so sposobni. In kako

ne, saj jih v vsakdanjem življenju obdajajo različne tehnične stvari in igrače, ki jih kar dobro obvladajo. Seveda pa je zanje najvažnejša igra in gibanje na prostem, v naravi, ki je vir zdravja in veselja. Vsa ta doživetja pa prenesejo tudi na papir, kjer z barvami in čopičem iz-

razijo svojo ustvarjalnost. Tudi tukaj so nekateri pravi mojstri v izražanju barv, njihova domišljija nima meje, pone- se jih tudi v veselje, kot pravi pesmica Bine Štampe Žmave (letošnja dobitnica Večernice):

Vesolje

Vesolje je zvezdnat vrt.
V njem zvezdni prah prši
iz zlatih fontan kometov,
ko tema zvezde sadi.

Vesolje je čudežen vrt.
V njem rastemo vsi:
drevesa, planeti, metulji,
otroci, črčki in psi.

Marija ZVER • DPM Dokležovje

Umetnost iz nitk

Dom Martine Pucko v Gančanih krasi mnogo rož, med katerimi je večina takih, ki jih je ustvarila s kvačkanjem. S tem se je začela ukvarjati že pri devetih letih, leta 1941, in sicer v drugem razredu osnovne šole v Lipovcih. Razred je vodila učiteljica Ema Strniša, ki jih je pri urah ročnih del naučila osnov kvačkanja. Pridobljene spretnosti je med težkim delom na kmetiji večkrat uporabila za izdelovanje namiznih prtov in prtičkov, saj za kaj več ni bilo časa. Vse dodatne veščine v kvačkanju si je pridobila sama in s pomočjo prijateljev v okolici doma.

Po nesreči in večih prestalih operacijah se je bolj poglobila v to dejavnost. Pridobljeni prosti čas je namenila za izdelovanje motivov iz kmetije in narave. Na tak način so izpod njenih rok nastale različne cvetlice, živali, snežaki, angelčki, okraski za božično drevo, listi dreves, vaze, košarice, velikonočna jajca, cvetlični lončki ter mnoge druge stvari. Kvačkane izdelke tudi poškrobi, da

Martinine pridne roke so ustvarile zanimive izdelke.

so trajnejše, trdnjše in bolj realističnega videza.

Svoj navdih išče pri predmetih, ki se pojavljajo v njeni okolici ob različnih letnih časih. Na tak način je izdelala že več kot 60 različnih motivov v različnih velikostih in številu. Z njimi si je okraši-

la svoj dom, veliko pa jih je tudi podarila znancem, predvsem pa sorodnikom. Kvačkanje ji omogoča, da se sprosti in razvedri, z izdelki pa lahko osrečuje tudi ljudi okrog sebe.

Marko PUCKO • mali rijtar

Filatelija

Priložnostni žigi pošte 9231 Beltinci

Od 26.06.2010 je bil na pošti v Beltincih v uporabi priložnostni žig ob 250. letnici župnije sv. Ladislava v Beltincih, od 27.08.2010 pa ob 40. letnici Folklornega festivala v Beltincih. Pri obeh izdajah sta bili filatelistični razsta-

vi, ena v domu Janka Škrabana, druga pa v beltinskem gradu. Obe razstavi je organiziral Boris Filipič iz Izakovcev.

Slavko ŠEBJAN • DPM Dokležovje

Pravljica

Na nekem cvetličnem travniku, ob katerem je tekel bister studenček, je sedel Angel in milo jokal. Mimo je prišla mala deklica, ki se je ravno namenila, da bi nabrala lep šopek. V eni roki je nosila košarico, v drugi roki pa kanglico. Ko je zagledala jokajočega Angela, je stopila k njemu in ga vprašala:

»Zakaj pa jokaš, Angel?« (vedeti je namreč treba, da znajo mali otroci in nekateri redki odrasli takoj prepoznati Angela, ko ga vidijo.)

»Kako ne bi jokal«, je odgovoril Angel. »kaj ne vidiš, kaj se je zgodilo?!«

»Kaj se je pa zgodilo?« je radovedna deklica.

»Poglej vendar dobro glavice vseh teh cvetov!« pravi Angel hlipaje.

In deklica se skloni in kaj vidi? Cvetni lističi vseh teh, sicer prelepih cvetov, so bili kot zlepljeni in od njih se je cedilo nekaj rumenega in gnusnega.

»Kaj pa je to?« vpraša deklica začudeno. »Zakaj so pa danes rožice tako čudne, in kaj je to, kar je na njih?«

»Kaj ne vidiš? To so pljunki, nemarni pljunki!«, ihti Angel. »Nekdo je popljuval vse te lepe rože, med katere sem včasih tako rad legel, da si malo odpočijem ta moja nežna krila!«

Angel še naprej joče in vsaka solzica, ki pade iz njegovih oči, se spremeni takoj v drobcen biser, ki se ujame v naročju njegovega, nežno tkanega oblačilca.

»Ampak, kdo je vendar to storil?« sprašuje deklica začudeno.

»To dela čarovnica Zloba«, odvrne

Angel žalostno. »Ker sama v sebi nima dobrote in lepote srca, je tudi nikjer drugje ne prenese. Zato se trudi vse, kar vidi lepega, popljuvati, da bi tudi to v očeh drugih postalo grdo. Zato to dela!«

»Kje pa je doma ta čarovnica Zloba?« sprašuje dete dalje.

»Po vsem svetu je doma!« odvrne Angel žalostno. »Saj veš, da znajo čarovnice leteti, čeprav nimajo kril. Enkrat se pojavi tu in potem se zopet pojavi drugje. In, ko že mislimo, da smo jo mi Angeli ujeli in jo onemogočili v njenem, za svet tako škodljivem delovanju, se nam izmuzne in se za nekaj časa skrije. Potem se pa spet čisto nenadoma prikaže in začne s svojimi zli deli!« odgovarja deklici Angel.

»Kaj pa še dela drugega, razen da pljuva po rožicah?« sprašuje mala radovednica.

»Vse mogoče, vse mogoče,« pravi Angel. »Deklica moja, vseh njenih šestih del ti niti naštetih ne morem! Ima namreč čarobni prah, ki se imenuje »zlobodi« in kamorkoli prileti, samo strese nekaj od tega svojega čarovnega prahu na tisto mesto, kjer so ljudje in - prepri se začne in sovraštvo se začne in vojne se začne. Ljudje se najprej prepirajo, potem se sovražijo in na koncu se pobijajo.... Vidiš, deklica moja, zato sem žalosten, zato jočem. Mi, Angeli, se tako trudimo, da bi prinesli dobroto, ljubezen in mir v človeška srca in na ta svet. A včasih se nam zdi, da nas je premalo in da smo marsikje brez

moči in da je čarovnica Zloba močnejša. Vse, kar storimo mi dobrega, ona izniči, potepta, opljuva.«

»Oh, nikar ne bodi žalosten, Angel,« pravi deklica in stegne drobno ročico ter z njo sočutno poboža Angela po zlatih laskih.

»Veš kaj, pojdi z mano tja do studenčka in zajemiva vodo in skupaj bova z njo očistila vse te opljuvane cvetove.«

In sta šla. Z roko v roki. In potem sta toliko časa zajemala vodo in čistila in čistila vsak cvet posebej, dokler ni vsak od njih spet zasijal v svoji prvotni lepoti.

Potem, potem je Angel odletel na svojih prozornih krilih. Še prej je pa deklici stresel v njeno košarico vse tiste bisere, ki so bili prej njegove solze. Vsaka solzica biser. Za celo košarico jih je bilo ...

Dragi otroci!

Če želite tudi vi vsak dan prejeti bisercčke od Vašega angela varuha, bodite pridni, veseli in nasmejani ter vsak dan storite kakšno dobro delo, kot tale deklica iz naše pravljice. Obdarjeni boste z zdravjem in zadovoljstvom! Naj Vam bo jesen, ki je potrkala na vrata, prijetna in tudi s sončkom obsijana.

Za Vas izbrala

Vir: www.pozitivke.net

Lilijana ŽIŽEK • mali rjitar

Memorial Jožeta Grleca

V soboto, 16. oktobra 2010, bo v Beltincih potekala osrednja slovesnost v spomin na profesorja glasbe, Jožeta Grleca st., ki je v Murski Soboti dolga leta deloval kot glasbeni pedagog in vodja različnih soboških pihalnih godb, k njegovemu izjemnemu prispevku na področju glasbene kulture pa prištevamo tudi ustanovitve prve skupine lovskih rogistov in pisanje skladb za lovske rogove.

Grlec se je rodil leta 1913 v Beltincih. Svojo glasbeno izobraževanje je začel leta 1927 v Vršču na vojaški glasbeni šoli in pozneje nadaljeval na vojaški glasbeni akademiji v Beogradu. Po končanem šolanju je služboval po različnih krajih v Srbiji, po drugi svetovni vojni pa se je vrnil v Mursko Soboto, kjer je bil aktiven vse do upokojitve leta 1974. Bil je človek izredno veselega duha, velik ljubitelj narave in strasten lovec. Tako je kot lovec in glasbenik davnega leta 1972 ustanovil skupino lovskih rogistov. V tistih časih je bila to prva tovrstna glasbena skupina v Sloveniji, pa tudi v takratni skupni domovini Jugoslaviji še ni bilo nobene. Navdih je dobil pri naših zahodnih sosedih, ko je ob neki priložnosti kot gost prvič slišal zadoneti lovske rogove. Pravzaprav so lovske instrumente uporabljali na lovih že v času kralja Ludvika XIV., v današnjem času pa se je njihova uporaba zelo razširila. Zahvaljujoč Grlecu in vsem, ki so mu sledili, danes v lovskih organizacijah skoraj ne mine noben pomembnejši dogodek, na katerem ne bi sodelovali tudi lovski rogisti. Lovska glasbena kultura je s tem dobila nove dimenzije in število skupin lovskih rogistov nenehno narašča. V Sloveniji tako že 37 let poteka srečanje lovskih pevskih zborov in rogistov, podobno je v tujini, organizirajo se celo tovrstna mednarodna tekmovanja in drugo.

Jože Grlec leta 1994.

Po upokojitvi se je Grlec posvetil le še vodenju lovskih rogistov in pisanju tovrstnih skladb, s katerimi je postal mednarodno znan komponist na tem področju. Njegova bogata glasbena zapuščina zajema kar preko 160 skladb, ki so zbrane v monografiji z naslovom »Pozdrav rogistov«. Knjiga je izšla leta 2007 v samozaložbi Kulturno umetniškega društva Prekmurški rogisti in zajema kar 320

strani. Skladbe je uredil prof. Stan-ko Peterka, ki je sedaj tudi umetniški vodja Prekmurških rogistov. Tekst v knjigi je napisan v slovenskem, nemškem in angleškem jeziku, skladbe v njej pa so razvrščene na lovske koračnice, skladbe za svečane priložnosti, skladbe, posvečene članom Prekmurških rogistov, prijateljem in ljubiteljem lovske glasbe, žalne koračnice in na sakralne skladbe.

Prvi prekmurški rogisti 1972, od leve: Jože Grlec, Anton Vonja ter Željko in Stevo Marušič.

Kratka predstavitev Prekmurških rogistov

Društvo deluje od leta 1972 in je najstarejša skupina rogistov v Sloveniji. Do leta 1999 jo je vodil starosta slovenskih rogistov, profesor Jože Grlec, sedaj pa je umetniški vodja skupine Stanko Peterka. Leta 2003 se je skupina registrirala v Kulturno umetniško društvo Prekmurški rogisti in ima trenutno 13 članov.

Na leto ima društvo okrog 40 nastopov in to ne le v Sloveniji, ampak večkrat tudi v tujini (na Madžarskem, Hrvaškem, Avstriji in drugod). Največ nastopov je seveda povezanih z lovstvom, veliko pa nastopajo tudi ob drugih priložnostih, kot so spominske maše, športne prireditve, občinski prazniki in drugo. Kar nekaj nastopov je postalo že tradicionalnih, kot na primer Hubertova maša na Madžarskem in v Bogojini, spominske maše v Krogu in Voličini, udeležba na sejmu Lov v Gornji Radgoni in še kje. Društvo se tudi redno udeležuje vsakoletnega srečanja slovenskih lovskih pevskih zborov in rogistov. Že od leta 1999 sodelujejo tudi na mnogih mednarodnih tekmovanjih rogistov, na katerih so osvojili že osem zlatih znakov, lani na Madžarskem pa povrh še odlično tretje mesto.

V svojem dolgoletnem delovanju

je društvo prejelo veliko priznanj in odlikovanj. Nekaj najpomembnejših odlikovanj Lovske Zveze Slovenije: leta 1982 Znak za lovske zasluge, leta 1989 Red III. stopnje, leta 1994 Red II. stopnje in leta 2007 Plaketo za lovsko glasbeno kulturo. Dalje je Lovska zveza Republike Hrvaške leta 1991 društvo odlikovala z redom I. stopnje. Zveza kulturnih organizacij M. Sobota je leta 1997 društvo odlikovala z bronasto Gallusovo značko. Leta 2003 je društvo prejelo plaketo Mestne občine Murska Sobota kot priznanje za več kot tridesetletno neprekinjeno delovanje na področju lovske glasbene kulture.

Še o programu memoriala

Svečanost se bo pričela v soboto, 16. oktobra, ob 14. uri na soboškem pokopališču, kjer bo potekala spominska komemoracija, v nadaljevanju pa bo v Beltincih strokovno izobraževanje in delovni sestanek za lovske rogiste iz cele Slovenije. Ob 17. uri bo nato v župnijski cerkvi v Beltincih spominska maša ob glasbeni spremljavi Prekmurških rogistov, ki bodo prvič zaigrali Grlečeve skladbe za Hubertovo mašo. Po spominski maši bo v Kulturnem domu Beltinci večerni koncert Grlečevih skladb, na katerem bodo, poleg mnogih rogistov iz Slovenije, nastopali še rogisti iz Avstrije, Madžarske in Hrvaške. Kot posebni gostje večera bodo nastopili še Pevski zbor prekmurških lovcev, beltinska folklorna skupina in dr. Lojze Števanec, ki bo bral anekdote iz življenja Jožeta Grleca. **Koncert se bo pričel ob 18. uri, vstopnine pa ne bo.** Organizacijo prireditve je prevzelo Kulturno umetniško društvo Prekmurški rogisti pod pokroviteljstvom in v sodelovanju z Lovsko Zvezo Slovenije, Zvezo lovskih družin Prekmurje in Občino Beltinci.

Vljudno vabljeni!

Rudi SLOGOVIČ • KUD Prekmurški rogisti

KUD Prekmurški rogisti 2010.